Täysistunto

Tiistai 13.12.2016 klo 9.35—18.27

2. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 224/2016 vp
Valiokunnan mietintö StVM 43/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 43/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Yleiskeskustelu keskeytettiin 12.12.2016 pidetyssä kolmannessa täysistunnossa. Keskustelussa on Joakim Strand Merja Mäkisalo-Ropposen kannattamana ehdottanut, että asia lähetetään perustuslakivaliokuntaan.

Selonteko hyväksyttiin.

Asian ensimmäisen käsittelyn jatkaminen sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnön pohjalta "jaa", Joakim Strandin ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 94, ei 65; poissa 40 (äänestys 1).

Tytti Tuppurainen sd: Arvoisa puhemies! Tarkoitukseni oli äänestää "ei".

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Merkitään.

Eduskunta päätti jatkaa asian ensimmäistä käsittelyä sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnön pohjalta.

Asian käsittely keskeytettiin.

———

Asian käsittelyä jatkettiin klo 14.53.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Aiemmin tänään keskeytettyä päiväjärjestyksen 2. asian käsittelyä jatketaan.

Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 43/2016 vp. Yleiskeskustelu jatkuu. (Hälinää — Puhemies koputtaa)

Pyydän salia kuuntelemaan puhujaa ja jatkamaan muita keskusteluja salin ulkopuolella.

Keskustelu

14.53 **Veronica Rehn-Kivi r:** Värderade talman, arvoisa puhemies! Förslaget till den nya jourreformen kan på inga sätt godkännas. Behandlingen i utskottet har varit pressad och kaotisk. Efter grundlagsutskottets ställningstagande borde denna viktiga reform ha fått beredas för på nytt på social- och hälsovårdsministeriet så att den uppfyller grundlagsutskottets krav. En god och trygg vård på det egna modersmålet kan inte vara föremål för en politisk maktkamp eller en prestigefråga. Logik, förnuft och sakargument måste vara det enda vägledande. Det är klart att regeringens förslag till jourreform glömmer bort människan och leder till längre avstånd och ojämlik vård. (Hälinää — Puhemies koputtaa)

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Pyydän, että keskitytään kuuntelemaan puhujaa ja pidetään palaverit istuntosalin ulkopuolella.

Värderade talman! Grundlagsutskottets utlåtande över regeringens förslag var klart och entydigt. Förslaget är inte i enlighet med grundlagen och beaktar inte de språkliga rättigheterna. Också svenskspråkiga måste tryggas vård på sitt eget modersmål både i akuta vårdfall och i övriga social- och hälsovårdsfrågor på samma grunder som finskspråkiga. Grundlagsutskottet säger vidare att det enklaste sättet att garantera jämlik vård är att ge fulljour även till Vasa centralsjukhus.

Understatssekreterare Tuomas Pöysti som är ansvarig för hela social- och hälsovårdsreformen har konstaterat att fulljour i Vasa inte skulle medföra större kostnader än den föreslagna modellen med 12 sjukhus. Vilka kommer kostnaderna att bli att göra enspråkiga Seinäjoki till ett fungerande sjukhus på två språk? Det handlar inte bara om läkare som kan svenska utan om hela vårdpersonalen och servicekedjan, och inte bara inom hälsovården utan även inom socialvården. Jag skulle gärna få svar på hur det ska gå till i praktiken, för ur min synvinkel ser det omöjligt ut. Vasa centralsjukhus är det enda centralsjukhuset beläget i ett sjukvårdsdistrikt med svenska som majoritetsspråk och verksamheten är fullständigt tvåspråkig. Varför nedmontera fungerande strukturer och försöka bygga upp något nytt och dyrare?

Värderade talman! Regeringen har själv satt upp avståndskriteriet att 80 procent av Finlands befolkning inte ska ha längre än 50 minuter eller 70 kilometer till omfattande jour, men regeringens nuvarande förslag fyller inte sina egna kriterier för de österbottniska landskapens del och försätter den österbottniska befolkningen i ett sämre läge än den övriga befolkningen i landet.

För de österbottniska landskapens del hamnar drygt 55 procent av befolkningen utanför 50-minutersområdet med jour endast i Seinäjoki. Om man tittar på de nuvarande landskapen är detta hela 87 procent av Österbottens befolkning och 100 procent av Mellersta Österbottens befolkning. Totalt lämnas snudd på en kvarts miljon människor i de österbottniska landskapen utanför 50-minutersgränsen för omfattande jour. Inga andra områden i Finland drabbas så hårt, inte ens Lappland. Detta kan inte kallas för jämlik vård.

Arvoisa puhemies! On aivan selvää, että etäisyydet tulevat kasvamaan ja vaarantavat kansalaisten oikeudet turvalliseen hoitoon hätätapauksissa. On tuomittavaa, että hallituspuolueet unohtavat potilaan valtataistelussaan. Hallituksen keskittämisinto vaarantaa hyvän hoidon potilaan omalla äidinkielellä.

Samalla monet muut seikat puhuvat Vaasan keskussairaalan puolesta. Vaasan sairaalan on monessa tutkimuksessa todettu olevan yksi maamme parhaista sairaaloista, ja hoitoon ja tutkimukseen panostetaan jatkuvasti. Alueen väestö on kasvusuunnassa, ja työllisyys ja innovaatiot ovat korkealla. Alueen vienti vetää, ja yritykset ja korkeakoulut tekevät tiivistä yhteistyötä uusien innovaatioiden ja tuotteiden parissa. Onko maan hallituksella todella varaa kurjistaa näin dynaamista aluetta Suomessa? Vaasan keskussairaala ei ole tärkeä vain alueen ruotsinkielisille vaan samalla myös alueen yrityksille ja näin ollen koko Suomelle.

Ruotsalainen eduskuntaryhmä vastustaa siis lakimuutosta. Esitämme omassa vastalauseessamme, että ensimmäisen lakiehdotuksen 45 §:n 3 momentti poistetaan, ja lisäksi esitämme, että 50 §:n 3 momenttiin lisätään Vaasan sairaanhoitopiiri laajaa ympärivuorokautista päivystystä järjestäviin keskussairaaloihin.

Lisäksi esitämme, että poistetaan lause Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin vastuusta järjestää päivystyspalvelut suomen ja ruotsin kielellä. 5 momenttiin esitämme muutosta vastalauseemme mukaisesti, ja tämä kuuluisi näin: "Kunnalla tai sairaanhoitopiirillä on oikeus ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystyksen järjestämiseen keskussairaalan lisäksi myös muussa yksikössä, jos palvelujen saavutettavuus sitä edellyttää eikä väestön tarvitsemia palveluja voida riittävästi turvata ensihoitopalvelun avulla."

Esityksemme turvaa siis kaikille suomalaisille mahdollisuuden yhdenvertaiseen kohteluun ja hoitoon.

15.00 **Maria Tolppanen sd:** Arvoisa puhemies! Nyt tässä salissa ollaan tekemässä äärimmäisen kallista poliittista päätöstä. Politiikan pitäisi aina olla yhteisten asioitten hoitamista. Mutta silloin, jos politiikka menee pelkäksi politikoinniksi, tulee senkaltaisia päätöksiä kuin nyt — ja kallis, miksi niin kallis?

Kun täyspäivystys siirtyy Seinäjoelle, niin Vaasasta kustannukset eivät katoa. Vaasa on myötäsyntyisesti kaksikielinen kaupunki, ja Rannikko-Pohjanmaa on kaksikielinen. Siellä pääkielenä on ruotsi. 51 prosenttia väestöstä on ruotsinkielisiä äidinkieleltään, vähän yli 40 prosenttia suomenkielisiä, ja loput ovat muunkielisiä. Sen takia siellä, vaikka ollaan kaksikielisiä, Vaasan keskussairaalassa kaksikielisyyden ylläpitäminen maksaa miljoonan vuodessa. Miksi näin? Siksi, että siellä tarvitaan kielenkääntäjiä kääntämään kaikki lausunnot. Siellä on muutama ruotsin kielen opettaja, ja sen lisäksi kielilisä maksetaan ihmiselle toisesta kotimaisesta kielestä. Nämä kustannukset tulevat jäämään Vaasaan, koska Vaasan keskussairaala tulee toimimaan edelleenkin. Mutta nämä samat kustannukset kasvattavat Seinäjoen keskussairaalan menoja, koska siellä tarvitaan niin ikään kielenkääntäjiä, ruotsin kielen opettajia ja siellä tullaan maksamaan vastedes kielilisä.

Sen lisäksi nopeisiin kuljetuksiin silloin, jos Vaasan keskussairaala ei pysty jotakin asiaa hoitamaan — niin kuin ei pysty, jollei päivystystä ole — tarvitaan ambulanssi, ja yhden täyden palvelun ambulanssin ylläpitäminen maksaa noin puoli miljoonaa euroa vuodessa. Näitä ambulansseja on laskettu tarvittavan vähintään kaksi tälle välille. Nyt on jo 2 miljoonaa euroa tullut lisäkustannuksia Seinäjoen keskussairaalalle. Siinä ne säästöt pikkuhiljaa alkavat sitten sulaa. Niin se vain on, kun pitäisi ottaa käännellä. Minä aina olen sanonut, että pitää käännellä mitalia molemmin puolin ja katsoa sieltä ja täältä.

Sen lisäksi, mikä meidän täytyisi nyt muistaa tässä asiassa, kun täällä nyt jankutetaan — tai ei jankuteta, anteeksi, vaan sanotaan — että itse asiassa Vaasan keskussairaalasta ei oikeastaan poistu yhtään mitään, että kaikki sellainen, mitä siellä tähän saakka on ollut, tulee

sinne jäämään: Miksi tämä päätös tehdään? Mikä pointti tässä päätöksessä on? Jos Vaasan keskussairaala säilyy lähestulkoon sellaisena kuin se nyt tällä hetkellä on, jos siellä on kaikki samat palvelut, joita siellä tällä hetkellä on, miksi Etelä-Pohjanmaan keskussairaalaan Seinäjoelle halutaan 2 miljoonan lisäkustannukset per vuosi? Tämä on se käsittämättömyys, jota minä en tässä asiassa ymmärrä, ja tämä on se asia, joka tekee tästä pelkästään poliittisen päätöksen, ei tarkoituksenmukaista päätöstä.

Sinänsä sillä asialla, että lääkäri osaa puhua suomea tai ruotsia tai sekä suomea että ruotsia, ja sillä asialla, että hoitohenkilökunta osaa puhua suomea ja ruotsia, ei ruotsinkielisyyttä ratkaista. Se on sitä käytäntöä. Mutta sen jälkeen täytyy saada ne viralliset paperit. Sen jälkeen täytyy olla vivahteet kirjoitettuina oikein, jotta se ymmärretään, mitä se tarkoittaa, myöskin toisella kielellä. Tämä olisi hyvä muistaa.

Me kaikki olemme varmasti sitä mieltä, että sillä ei ole hirvittävän paljon merkitystä, mikä on kirurgin kotikieli, vaikka se olisi kiina tai hindi. Jos hänellä on vakaat kädet, niin hän on varmasti hyvä kirurgi. Kysymys ei olekaan siitä, vaan kysymys on siitä, että ei tule virheitä, jotka kostautuvat vuosikausiksi eteenpäin, sen takia, että kielelliset asiat eivät ole kunnossa. Sillä, että lääkäreitä haastatellaan myös ruotsiksi, ei tätä asiaa ratkaista. Sillä ratkaistaan, että siellä on auktorisoituja kielenkääntäjiä, jotka pystyvät spesifiseen kielenkääntämiseen nimenomaan terveydenhuollon asioissa.

Tämän takia minä ihmettelen suunnattomasti, että tätä näin vakaasti ajetaan nyt tähän suuntaan, kun lopputulos vaikuttaa siltä, että ainoa, mikä siinä saadaan aikaiseksi, on ruotsinkieliselle väestölle paha mieli, vaasalaisille paha mieli ja Seinäjoelle 2 miljoonaa lisäkustannuksia per vuosi.

15.05 **Anders Adlercreutz r:** Värderade talman! Här diskuterar vi jourreformen, en reform som ska trygga service, leda till att man får hjälp när det behövs. Och vad gör vi nu, vad gör Sipiläs regering med denna reform? Den begränsar antalet sjukhus med fulljour till 12, fråntar landskapen rätt att själv bestämma om sin service, och det utan att egentligen motivera det på något sätt. Så här säger lagtexten om målen: "Målet är att förtäta sjukhus- och journätet så att det tillgodoser invånarnas behov på nationellt samordnade och enhetliga grunder." Samordnade och enhetliga grunder — fundera på vad det betyder. Inte mera för mig, inte för dig eller för någon annan utan lika för alla. Redan det här målet som regeringen själv har formulerat, inte oppositionen, borde rimligtvis underkänna det som nu föreslås.

Yksi sairaala sinne tai tänne, ei kai se nyt voi olla kovin iso asia, saatatte ajatella. Vaasan tapauksessa se kuitenkin on. Pohjanmaalla asuu 100 000 ihmistä, joiden äidinkieli on ruotsi. Osa heistä on jossain määrin kaksikielisiä, osa ei. Ne pohjanmaalaiset, jotka vastedes ohjataan Seinäjoen sairaalaan, eivät mitä suurimmalla todennäköisyydellä tule saamaan palvelua äidinkielellään, ellei todella raskaita toimenpiteitä siellä tehdä. Tämän ongelman totesi myös perustuslakivaliokunta, joka yksimielisesti näki, että paras ratkaisu olisi se, että Vaasan keskussairaala saa täydet päivystyssairaalaoikeudet. Tässä ei ole kysymys etäisyydestä. Etäisyys ei tässä niinkään ole se ongelma, monella puolella Suomea se sen sijaan on. Kysymys on siitä, ymmärretäänkö sinua hädän sattuessa, puhut sitten kumpaa kotimaista kieltä tahansa. Kysymys on myös siitä, onko tämä esitys perustuslakivaliokunnan kannan mukainen. Kysymys on siitä, miksi hallitus ei uskalla lähettää asiaa takaisin perus-

tuslakivaliokuntaan arvioitavaksi uuden tiedon valossa. Syy siihen ei voi olla pelko siitä, että vastaus mahdollisesti olisi väärä.

Värderade talman! Ett sjukhus hit eller dit, det ska väl inte vara så viktigt. Så kunde man väl tänka sig: det fixar sig väl. I det här fallet är det ändå fråga om mer än så. I Österbotten bor hundratusen människor med svenska som modersmål. En del av dem är i princip tvåspråkiga men en stor del är det inte. Om de hädanefter i svåra fall dirigeras till Seinäjoki kommer de med allra högsta sannolikhet inte att kunna få service på sitt modersmål ifall man inte går in för verkligt tunga, dyra och drastiska lokala åtgärder, hur många kurser man än lovar ordna. Det här konstaterade även grundlagsutskottet som enhälligt tyckte att en 12+1-modell vore bättre, enhälligt.

Frågan är väl: Hur viktig är grundlagen? Har grundlagsutskottet mera en funktion? Har allt blivit ett spelplan för politik och den egna politiska vinningen? Jag ser själv ingen annan orsak till detta än att regionalpolitik här anses vara något som går före landets bästa, som något som går före principen om att alla finska medborgare är lika värda och i mån av möjlighet ska beredas tillgång till likvärdig service.

Om vi nu, bästa regering, håller fast vid principen om 12 joursjukhus så skadar ni allvarligt några av de mest grundläggande principerna i vår lagstiftning. Begrunda det, bästa regering, för det finns ett annat alternativ, ett annat alternativ som inte kostar mera och som inte bara förordas av grundlagsutskottet utan som även förordas av en stor majoritet av de sakkunniga.

Arvoisa puhemies! Jos päätetään esityksen mukaisesti, niin sillä olisi myös muita huolestuttavia seurauksia. Siitä muodostuisi ennakkotapaus, jonka mukaan todettaisiin, että kansalaisten oikeus palveluun omalla kielellään on toissijainen poliittisille tavoitteille, silloinkin kun nämä perusoikeudet turvaava vaihtoehto olisi helposti järjestettävissä. Tämä olisi suuri periaatteellinen isku Suomen kaksikielisyydelle, asialle, jonka eteen niin Suomen Keskusta kuin kokoomuskin ovat tehneet aikaisemmin työtä.

Arvoisa puhemies! Onko niin, että tämän asian vaalimisesta on tullut vähemmistön asia? Onko niin, että te hallituksessa ette näe sen arvoa koko Suomen kansalle? Onko niin, että hallitus ei ole valmis asettumaan sen henkilön saappaisiin, joka kaikkein pahimmassa hädässä ja kaikkein heikoimmalla hetkellä, vaikkapa onnettomuuden sattuessa, ei saa apua omalla äidinkielellään?

Värderade talman! Om ni bortser från principen om att de språkliga rättigheterna bör tryggas när det är möjligt, skapar ni ett prejudikat som klart säger att politiska mål och ambitioner går före likvärdig behandling, även då likvärdig behandling lätt kunde säkras. Det här vore ett stort principiellt slag mot det tvåspråkiga Finland, någonting som också centern och samlingspartiet i tiderna kämpat för och stått upp för. Bästa regering, är det här det arv ni vill lämna efter er?

Arvoisa puhemies! Suomi elää viennistä. Näin hallitus on itsekin toistuvasti todennut. Heiveröinen talouskasvumme on, aivan oikein, täysin viennin varassa. Sitäkin valitettavampaa on, että vientimme laski jälleen viime vuodesta. Yksi valonpilkku vientitaivaallamme kuitenkin on, ja se on Vaasan seutu. Vaasa on yksi vientimoottoreistamme ja kokoonsa nähden se tehokkain. Se on moottori, johon ei kannattaisi heittää väärää polttoainetta. Hal-

litus on kuitenkin juuri tällä hetkellä tekemässä niin. Olette tietoisella päätöksellä heikentämässä Suomen kilpailukykyä. Siihen meillä ei ole varaa. Arvoisa puhemies, onko se järkevää?

Hur smart är det här? Här behöver ni ju inte bara tro mig. Tro till exempel på Sitra som ser Vasa som ett av de få sjukhus som alldeles självklart borde få fulljour, eller THL som i flera undersökningar har Vasa som ett av de tre bästa i Finland, inte som ett av de 13 utan som ett av de tre bästa. Tro ens på dem. Tro på Vasa centralsjukhus eller Seinäjoki sjukhus som båda tycker att regeringens modell inte fungerar.

Arvoisa puhemies! Asiantuntemus, perustuslaki, talous ja terve järki — nämä tulisi nyt asettaa hallituksen alueellisten tavoitteiden edelle. Huonoja esityksiä saa perua. Se ei ole heikkouden merkki vaan vahvuuden. Pidetään Seinäjoki 12 sairaalan joukossa, mutta pidetään myös vientimoottori kunnossa. Kunnioitetaan kaikkien suomalaisten oikeutta hoivaan ja annetaan vastaavat oikeudet myös Vaasan keskussairaalalle.

Värderade talman! Sakkunskap, grundlagen, ekonomin och det sunda förnuftet, det är faktorer som ska styra våra beslut, inte avståndet till centerns kretsbyrå. Man kan dra tillbaka dåliga propositioner. Man kan ändra sig. Det är inte ett tecken på svaghet utan på styrka. Ge Seinäjoki fulljour men ge samma rättigheter att utveckla sin egen region till Vasaregionen, som de facto betalar för mycket mer än den konsumerar. Gör inte detta beslut till ert politiska arv, minister Sipilä. Det förtjänar ni inte.

15.14 **Peter Östman kd:** Arvoisa puhemies! Koko Suomen väestöstä oli vuoden 2003 lopussa ilmoitettu ruotsinkielisiksi vajaat 300 000 henkeä. Suomenruotsalaiset asuvat enimmäkseen kolmella toisistaan erillisellä alueella, jotka ovat Uusimaa, Pohjanmaan rannikko sekä Ahvenanmaa ja Turun saaristo.

Arvoisa puhemies! Sotien aikana myös suomenruotsalaisten joukko harveni. Meidän esi-isämme, myös oma isäni, olivat eturintamassa samoin kuin suomenkieliset sotilaat puolustamassa meidän isänmaatamme. Viime vuosikymmenten aikana ovat sekä presidentit että pääministerit julkisesti puolustaneet suomenruotsalaisten asemaa sekä myös ruotsin kielen asemaa yhtenä kansallisena kielenä Suomessa. Tämän hallituskauden aikana on useampaan otteeseen syntynyt tilanteita, jolloin suomenruotsalaisten asema näyttää heikentyvän. Keskustelun sävy on johtanut vahvaan vastakkainasetteluun. Kyllä, julkisissa keskusteluissa on tullut ylilyöntejä puolin ja toisin. Me suomenruotsalaiset haluamme olla suomalaisia, samaa kansaa, mutta kuitenkin niin, että Suomi olisi jatkossakin maa, jossa on kaksi kansalliskieltä.

Värderade talman! Regeringens lagförslag gällande jourreformen har fått mycket kritik. Trots att reformen teoretiskt sett inte innebär någon direkt statussänkning för Vasa centralsjukhus från nuvarande nivå så betyder den ändå i praktiken på lång sikt ett klart större hot mot verksamheten. De landskap som har sjukhus med utvidgad jourverksamhet kommer att tilldelas mera finansiering än landskap med sjukhus som har en begränsad jourverksamhet.

De grundläggande språkliga rättigheterna förutsätter att nationalspråken är både formellt och i praktiken likställda. Det här har varit en svår sak för regeringen att ta till sig. De

språkliga rättigheterna ska också förverkligas i praktiken i vardagen. Seinäjokis möjligheter till att fungera som ett tvåspråkigt sjukhus är helt klart begränsade. Även om jag tror att det är möjligt att få läkare som klarar av att tala en relativt god skolsvenska är det skäl att notera att när en patient tas in för vård är tiden som man tillbringar med själva läkaren bara en bråkdel jämfört med den tid som man tillbringar med övrig vårdpersonal. Då kommer frågan: Hur står det till med den övriga vårdpersonalens svenska språkkunskaper just i Seinäjoki?

Arvoisa puhemies! Vaasassa pelätään, että jääminen suppean päivystyksen sairaalaksi halvaannuttaa lopulta keskussairaalan toiminnan. Sote-uudistukseen liittyvässä lakiehdotuksessa on tulkittu virheellisesti ruotsinkielisten aseman huomioimista sairaaloiden päivystysalueista päätettäessä, näin kirjoittivat Vasabladet ja Österbottens Tidning vajaat pari viikkoa sitten. Lakiehdotuksen perusteluissa viitattiin perustuslakivaliokunnan lausuntoon vuodelta 2014, mutta lehtitietojen mukaan se ei tue perusteluja. Valiokunta linjasi tuolloin, että vaihtoehdoista valitaan se, joka parhaiten toteuttaa kielelliset perusoikeudet.

Arvoisa puhemies! Kysyn, mikä on totta ja mikä on tarinaa. Sikäli, kun tässä salissa nyt ei ole vastaavia ministereitä vastaamassa tähän kysymykseen, haluan kuitenkin, että saan lähiaikoina vastauksen tähän kysymykseen: mikä on totta, ja mikä on tarinaa? Viime päivinä julkisuudessa on kerrottu myös, että sosiaali- ja terveysministeriö olisi käyttänyt vääriä faktoja, kun on vertailtu Vaasan ja Seinäjoen sairaaloiden eroja. Onko tämä totta vai tarua?

Värderade talman! Finlandssvenskarna är i dag knappa 300 000 till antalet och under efterkrigstiden har vi minskat i antal. Kriget skördade också massor med finlandssvenska offer. Våra förfäder stred i de främsta frontlinjerna sida vid sida med finskspråkiga soldater. På hemmafronten ställde kvinnorna upp på samma sätt som deras finskspråkiga medsystrar.

Värderade talman! Jag skulle gärna se att också svenska riksdagsgruppen skulle ta tid att lyssna till oss andra här i salen.

Under de senaste decennierna har vi finlandssvenskar fått ett starkt stöd av våra presidenter och statsministrar. (Mats Nylund: Bra tal!) Flera av dessa har stått upp för principen "ett folk, ett land och två språk". Jag hoppas att regeringen tar till sig en sådan linje. Nämligen vi finlandssvenskar önskar vara en del av samma land, samma folk, men fortfarande med två nationalspråk, och nästa år fyller vi 100 år. Temat för jubileumsåret är Yhdessä — Tillsammans.

Arvoisa puhemies! Lopuksi: Suomi täyttää ensi vuonna 100 vuotta, ja juhlavuoden teema on Yhdessä — Tillsammans. Siksi toivon sydämeni pohjasta, että hallitus omalla toiminnallaan nyt pystyisi vakuuttamaan meille suomenruotsalaisille, että niin meidän kielelliset oikeutemme kuin myös peruspalvelut ja sairaanhoito taataan myös tulevaisuudessa.

15.21 **Stefan Wallin r:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Egentligen började den här processen ganska normalt. Förra våren bad social- och hälsovårdsministeriet om utlåtanden om utkast till regeringens propositioner om ändringar i hälso- och sjukvårdslagen och socialvårdslagen samt om utkastet till statsrådets förordning om grunderna för brådskande vård och villkoren för jour inom olika medicinska verksamhetområden.

Det uttryckliga syftet med ändringarna var att garantera social- och hälsovårdens klienter jämlika och trygga tjänster — jämlika och trygga tjänster. Avsikten var också att säkerställa att det finns tillräcklig kompetens vid de enheter som tillhandhåller tjänster och vård. På det här sättet skulle patientsäkerheten och tillräcklig personal garanteras och utgifterna tyglas. Vackra ord, speciellt med tanke på vilken verkligheten senare visade sig bli i denna Kafka-artade behandling av jourförordningen.

Utlåtandena som kom in har sedermera lästs selektivt i social- och hälsovårdsministeriet. Man har helt enkelt åkt slalom mellan sanningarna, och den stilen höll man ända till slut, bland annat genom att i sista skedet av behandlingen leverera oriktigheter till både grundlags- och sedan social- och hälsovårdsutskottet, som därefter struntade i väsentliga delar av grundlagsutskottets betänkande och negligerade utlåtandet från justitieministeriets språkrättsenhet. Gårdagens omröstning i social- och hälsovårdsutskottet med rösterna 8 — 7 blev sedan en sorglig krona på detta trista verk.

Arvoisa puhemies! Sote-uudistuksen tavoitteena ainakin alun perin on ollut, että yksittäisille kansalaisille pystyttäisiin jatkossa takaamaan paras mahdollinen hoito — paras mahdollinen hoito. Terveydenhuollon rinnalla on tarkoitus edistää sosiaalihuollon yhdenvertaista saatavuutta ja saavutettavuutta sekä virka-aikana että virka-ajan ulkopuolella. Uudistuksen pitäisi lisäksi vahvistaa sosiaalihuollon palvelujen saatavuutta myös sairaaloissa ja nopeuttaa asiakkaiden ohjautumista terveydenhuollosta sosiaalihuollon palvelujen piiriin ja toisinpäin. Kaikkien näiden tavoitteiden saavuttaminen tarkoittaisi sitä, että ihmisten tarpeisiin voitaisiin vastata nykyistä asiakaslähtöisemmin ja kokonaisvaltaisemmin, ja hyvä näin.

Ruotsalainen eduskuntaryhmä ei kyseenalaista sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän uudistamisen tarpeellisuutta, ei todellakaan, mutta me vastustamme viimeiseen asti sitä tapaa, jolla uudistusta nyt ajetaan, suorastaan runnotaan läpi, tästä huolimatta, että koko päivystysuudistus on alkanut vaikuttaa pelkältä kauniiden mutta täysin tyhjien sanojen ja lupauksien himmeliltä.

Arvoisa puhemies! Aluksi maakunta- ja sote-uudistusta kutsuttiin itsehallintouudistukseksi — vaan ei enää. Ja syy on varsin selvä: se ei nimittäin todellakaan ole mikään itsehallintouudistus vaan historiallisen suuri keskittämisuudistus, tuplapuhallus, jossa valtio ensin käytännössä kaappaa noin 60 prosenttia kuntien tuloista ja sitten samalla sitoo maakuntien kädet voimakkaalla rautanyrkin ohjauksella ylhäältä päin. Eihän tästä päivystysasetuksestakaan olisi tullut ongelmallinen, jos maakunnat saisivat itsehallintonsa puitteissa itse päättää päivystyksensä laajuudesta, mutta kun näin ei ole.

On täysin käsittämätöntä, miten keskustan kenttäväki tai sitten tämän salin keskustalaiset voivat hyväksyä tämän silmänkääntötempun, jossa huomattava osa keskustan perinteisistä keppihevosista nyt teurastetaan. Käännetäänpä asia nyt toisinpäin. Mitä mieltä keskustalaiset olisivat olleet, jos hallitus, jossa keskusta ei ole mukana, esittäisi, että Kajaanin, Kokkolan, Mikkelin ja Savonlinnan keskussairaalat jäisivät ilman laajaa päivystystä, että maakunnat jaettaisiin A- ja B-maakuntiin? Oi sitä huutoa! Nyt kaikki tämä kuitenkin tapahtuu, mutta nimenomaan keskustavetoisen hallituksen toimesta. Tämä on paitsi historiallista myöskin pöyristyttävää. Yksilön edun ajatteleminen on enää muisto kaunis — aikana, jolloin hallitus ajaa päivystysuudistusta eteenpäin kuin pillastunut härkä.

Vaasan keskussairaalan toiminnan alentamista ja sulkemista 12 täyden päivystyksen sairaalan ulkopuolelle ei voida edes villeimmissä fantasioissa pitää potilasturvallisuutta

edistävänä toimenpiteenä. Näin ajattelevat myös kaikki ne noin 10 000 henkilöä, jotka osallistuivat mielenosoitukseen Vaasan torilla lokakuun alussa. Kaikki he olivat vankasti ja vakaasti äidinkielestä täysin riippumatta sitä mieltä, että Vaasassa on myös jatkossa oltava täyden päivystyksen sairaala. Samaa mieltä oli muuten myös Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin johtaja, joka blogissaan 8. päivä joulukuuta toteaa: "Seinäjoen kannalta ei ole mikään ongelma, vaikka Vaasalle annettaisiin laajan päivystyksen velvoitteet. Meille on tärkeätä, että Seinäjoki on laajan päivystyksen sairaala, koska väestömme tarvitsee paljon päivystyspalveluja." Juuri näin, ja tismalleen samaa toivotaan tietysti myös Pohjanmaan maakunnassa ja Vaasassa, ei enempää eikä myöskään vähempää.

Kysymys kuuluu siis: Miksi hallituspuolueet eivät voineet hyväksyä 12+1-mallia, joka laskelmien mukaan ei edes maksaisi mitään ylimääräistä? Perustuslakivaliokunnan lausunto antoi kaikki välineet ja mahdollisuudet tällaiselle tulkinnalle — mutta ei. Miksi, kokoomus — Vaasan toiseksi suurin puolue nimenomaan viime vaaleissa — miksi, keskusta, miksi, perussuomalaiset? Onko tässä mitään muuta taustalla kuin arvovaltaa, kuin puuttuvaa poliittista tahtoa?

Ärade talman! Det lönar sig nog att allvarligt fundera på vad det är för pris man måste betala för att upprätthålla en likvärdig patientsäkerhet i hela landet. Utredning efter utredning har visat att den bästa möjliga lösningen skulle vara att hålla kvar fulljour i Vasa liksom i Seinäjoki. Det ena är inte bort från det andra. Några tilläggskostnader blir det heller inte, visar uträkningarna som finns. Varför anser då regeringspartierna att det inte är möjligt att välja lösningen med 12+1? Finns det vilja att garantera patientsäkerheten i Finland så finns också medlen därtill, och grundlagsutskottets betänkande skulle ha givit alla förutsättningar till en sådan positiv tolkning. Dessutom ska en rättsstat som Finland genom sina egna handlingar visa att vi garanterar den bästa möjliga hjälpen och stödet för våra medborgare i alla situationer. Ett halvblint så kallat helhetstänkande, politisk prestige eller kallt effektivitetstänkande får inte köra över den enskilda individens grundläggande rättigheter till vård på sitt eget modersmål.

Arvoisa puhemies! Kannatan lopuksi edustaja Rehn-Kiven pykälämuutosesityksiä.

15.28 **Mikaela Nylander r:** Värderade talman! Jag satt som medlem i grundlagsutskottet år 2009 då vi behandlade frågan om till vilken statlig regionförvaltning Karleby eller Kokkola skulle höra, och då slog vi entydigt fast att om det finns alternativ så ska man alltid välja det alternativ som tryggar de språkliga rättigheterna på bästa möjliga sätt. Tolkningen var alldeles kristallklar och fullständigt entydig.

Vad som har hänt nu i den här processen har fått mig att fundera på vad som har hänt med den här tolkningen av grundlagen och hur man borde gå till väga för att trygga de språkliga rättigheterna. Och hela den här processen nu med frågan om jour, fullskalig jour och Vasa sjukhus, för mig har hela den här frågan blivit ett juridiskt hasardspel med de grundläggande rättigheterna som insats. Det här beslutet kommer att bli både ett obegripligt och sorgligt prejudikat, för vem tror efter den här processen att tolkningen av de olika fri- och rättigheter vår grundlag har kommer att vara korrekt? För mig är det här en vattendelare och ett mycket beklagligt prejudikat. Jag hade aldrig trott att jag som lagstiftare skulle uppleva den här situationen där grundrättigheterna blir föremål för politisk godtycklighet.

Jag kommer ihåg den där känslan när grundlagsutskottet behandlade frågan om Kokkola, den här känslan av att vara med och stärka grundlagsenliga rättigheter och den glädje och stolthet jag kände den gången över vårt system med ett grundlagsutskott som klarar av trycket och gör en strikt juridisk tolkning. Så har det inte varit nu. Det här tycker jag att är kränkande, och det är framför allt skrämmande. Senast nu bör vi ställa oss frågan vilken väg Finland som rättsstat håller på att slå sig in på. Vilken? Det handlar inte om ett sjukhus, det handlar inte enbart om Vasa sjukhus, det handlar om grundläggande rättigheter och hur vi som lagstiftare värnar om de grundläggande fri- och rättigheterna.

Sedan, talman, är det intressant att ställa sig frågan hur regeringen i praktiken har tänkt tillgodose de svenskspråkigas rättigheter till svensk vård vid Seinäjoki sjukhus. Hur ska man i praktiken se till att grundrättigheterna uppfylls? Den här frågan har vi tyvärr inga svar på.

Arvoisa puhemies! Toinen kysymys, mistä keskusteltiin eilen täällä tai mistä muutamissa puheenvuoroissa puhuttiin, on maakuntauudistus. Voidaan katsoa, että koko tämä maakuntauudistus on kyllä tämän prosessin myötä hyvin mielenkiintoinen hanke. Isoista asioista päätetään nyt, ja mielestäni on erittäin väärin ja harhaanjohtavaa puhua maakunnista demokraattisina eliminä. Tämän prosessin jälkeen on syytä pohtia, miten ja miksi viedään koko maakuntauudistusta eteenpäin.

Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että tämä prosessi on ollut hyvin surullinen prosessi, ja varmasti tästä muodostuu jonkinnäköinen ennakkotapaus, miten me lainsäätäjinä kohtelemme ja tulkitsemme perusoikeuksia jatkossakin. Pelkään pahoin, että tämä ei tule jäämään viimeiseksi kerraksi, jolloin tehdään tällainen hyvin, hyvin poliittinen tulkinta kuitenkin perustuslaillisista perusoikeuksista. Se on erittäin vaarallista ja mielestäni hyvin, hyvin surullista.

15.35 **Ville Niinistö vihr:** Arvoisa puhemies! Suomessa on aina ollut tapana, että valtiomiehet ja -naiset tiukassa paikassa puolustavat molempien kansalliskieltemme asemaa. Olin eilisiltana aika hämmentynyt, kun harkittiin tämän prosessin jälkeen, mitä päivystysasetuksen osalta ja tämän uudistuksen osalta on käyty, että pääministeri Sipilä ja valtiovarainministeri Orpo tulevat varta vasten tänne illalla äänestykseen vastustamaan tätä asian pöytäämistä, joka olisi antanut mahdollisuuden sille, että olisi oikeasti harkittu sitä, ovatko perustuslakivaliokunnan asettamat edellytykset kielellisistä oikeuksista tässä lakiuudistuksessa ylipäätään toteutumassa. Jos me olisimme eläneet siinä Suomessa, mikä meillä vielä oli 10 tai 15 vuotta sitten, kun pääministerinä oli Paavo Lipponen, niin luulen, että pääministeri olisi puhaltanut pilliin ja katsonut tämän asian uudestaan läpi, niin että kielelliset oikeudet tulevat turvatuiksi. (Eva Biaudet: Kyllä, niin hän teki aina!)

Siksi, arvoisa puhemies, olen juuri huolestunut ennen kaikkea siitä menettelytavasta, jolla asioita nyt Suomessa hallituksessa valmistellaan. Hyvin lyhytnäköisesti haetaan taloudellisia säästöjä, joita ei pystytä edes perustelemaan tarkemmassa käsittelyssä toiminnallisilla perusteilla, mutta sen lisäksi erityisesti vielä niin, että kielellisiä oikeuksia ei huomioida hankkeiden alkuvalmistelussa vaan ne huomioidaan vasta sen jälkeen. Kun on jo päätös tehty siitä, mitä aiotaan tehdä, niin yritetään keksiä perusteet sille, miten tämä muutenkin tehtävä päätös voisi teoreettisesti varmistaa kielellisiä oikeuksia. Näin perustuslakivaliokunnan jäsenenä ja tätä asiaa myös siellä käsitelleenä pidän sitä hyvin eriskummallisena tapana suhtautua Suomen perustuslaillisiin oikeuksiin. Kielelliset oikeudet eivät ole

mikään erityisen heikko perusoikeus, joka katsotaan sitten vasta sen jälkeen, kun kaikki muu pohjatyö on tehty, ja joka saa aina väistyä muiden harkintojen edeltä. Ja hallituksen valmistelussaan pitäisi aina lähteä siitä, että kielelliset oikeudet huomioidaan alusta saakka.

Perustuslakivaliokunta lausunnossaan tuo esille, että paitsi että itse päivystysuudistuksessa, osassa tätä uudistusta, sinällään on potilasturvallisuuteen ja hoidon laatuun liittyviä päämääriä, jotka ovat kannatettavia, niin siltikin myös kielelliset oikeudet — se, että henkilö saa Suomessa sekä suomeksi että ruotsiksi, omalla äidinkielellään, mahdollisuuden saada hoitoa akuutissa tilanteessa ja pystyy tekemään itsensä omalla kielellään ymmärretyksi — ovat potilasturvallisuuden kannalta tärkeä asia. Ne eivät ole vain jokin ylimääräinen luksus, vaan ne ovat aivan olennainen kysymys sitä arvioitaessa, minkälaista hoitoa potilas voi saada, ja että hän voi olla varma siitä, että pystyy välittämään terveydellisestä ongelmastaan oikeaa tietoa.

Se tapa, miten tätä asiaa nyt viime päivinä on viety läpi, on mielestäni meidän demokratian ja oikeusvaltion kannalta hyvin poikkeuksellinen. Se ei anna kovin mairittelevaa kuvaa siitä tavasta, millä hallitus suhtautuu lakien valmisteluun ja ihmisten kielellisiin oikeuksiin. Mielestäni ja vihreiden mielestä olisi parasta, että ryhdyttäisiin uuteen valmisteluun siltä pohjalta, että valmistellaan 12+1-mallin pohjalta mahdollisuus jatkaa Vaasassa näitä laajan päivystyksen tehtäviä. Sen rinnalla voidaan toki miettiä, onko joitain asioita, missä voidaan yhteistyötä syventää ja saada taloudellista tehokkuutta, mutta mikään käytettävissä oleva laskelma ei osoita sitä, että Vaasasta tehtävien merkittävä siirtäminen Seinäjoelle toisi taloudellisia säästöjä, vaan pikemminkin päinvastoin. Tässähän Seinäjoelle asetetaan nyt sellainen velvollisuus, joka aiheuttaa heille myös kustannuksia, mutta toisaalta sosiaali- ja terveysvaliokunta ei mitenkään ole lakiesityksestä perustellut, miten tämän lakimuutoksen, jonka he ovat tehneet, käytännön toteutuminen voidaan varmistaa.

Siitä tullaankin, arvoisa puhemies, olennaisimpaan havaintoon. Tässä on nyt yritetty mennä aidan yli siitä, missä aita on matalin, mutta samalla tömähdetty aika kovaa siihen matalaankin aitaan. Perustuslakivaliokunta edellytti, että jos Vaasasta siirretään ruotsinkielisiä potilaita Seinäjoelle, heillä pitää olla oikeus myös käytännössä saada palvelua omalla äidinkielellään. Elikkä tarkoitettiin tilannetta, että ei riitä se, että varmistetaan se, että nämä palvelut ovat muodollisesti saatavilla, vaan se pitää pystyä osoittamaan käytännön tilanteessa. Se sana "käytännössä" lukee siellä meidän lausunnossamme, minä muistan hyvin sen — täällä yksi edustaja pyöritteli päätään. Se "käytännössä"-sana kirjattiin sinne tarkoituksella, ja tiedän, että myös asiantuntijat ovat julkisuudessa siihen viitanneet. Tämä tarkoittaa sitä, että se ei riitä, että lakiin kirjataan lause, että on periaatteessa muodollisesti oikeus tähän palveluun omalla äidinkielellä, vaan lakia valmisteltaessa pitää pystyä osoittamaan, että on resurssit ja toimintatavat, joilla se myös käytännössä turvataan jokaiselle. Ja näin ollen olisin pitänyt välttämättömänä sitä, että tämä lakiesitys olisi tullut perustuslakivaliokuntaan uudestaan arvioitavaksi, täyttääkö tämä edes sen minimitason, mitä valiokunta on edellyttänyt, ja se on oikeusvaltioperiaatteen kannalta hyvin ongelmallista, että tämä asia ei nyt mene perustuslakivaliokuntaan.

Mutta lopuksi haluan todeta myös sen, että tässä on kysymys oikeusperiaatteista, tässä on kysymys ihmisten kielellisistä oikeuksista, mutta tässä on kysymys myös hyvästä hallintotavasta ja hyvästä poliittisesta kulttuurista. Lopuksi haluankin vedota siihen, että mielestäni hyvään poliittiseen kulttuuriin Suomessa kuuluu se, että tällaiset lainsäädäntöhank-

keet arvioidaan huolellisesti kaikista eri näkökulmista niin, että lopputulos on suomalaisia yleisesti hyvin palveleva, ja näin nyt ei ole.

Ärade talman! Till slut vill jag också påpeka att det är ju så att i Finland har vi alltid sett till att servicen finns i Finland på bägge nationalspråken, och om det nu blir ett sådant här beslut där det blir otydligt om svenskspråkiga ska få sina språkliga rättigheter garanterade vid Seinäjoki centralsjukhus när vissa ansvar flyttas från Vasa dit, så är det ju så att regeringen och riksdagens majoritet äventyrar språkliga rättigheter i ett beslut som inte ens ser ut att vara bättre för patientsäkerheten. Då är frågan som jag tror vi alla här undrar över: Varför ska man göra så här, varför har man så bråttom? Varför måste man göra det här nu? Bara för att det är budgetbeslutsveckan så vill man göra dåliga beslut för att man vill få sina siffror ihop i en bok. Men människor i det här landet är mycket mer viktiga än det som regeringen har skrivit i någon bok någon gång i sina förberedningar. Jag hoppas att regeringen inser att de svenskspråkiga i Finland och alla Vasabor förtjänar bättre.

15.43 **Eva Biaudet r:** Ärade talman! Man undrar om det skulle finnas behov att diskutera mera frågor som gäller grundlagen, mänskliga rättigheter och grundläggande rättigheter. Det verkar som om vi igen skulle befinna oss i en fas där vi blir tvungna att förklara och fråga oss varför det finns en grundlag, vad är det för skillnad på hierarkin med olika lagstiftning, med speciallagstiftning och grundlag och de bestämmelser som finns i grundlagarna som ger våra grundrättigheter. Idén är naturligtvis att man inte med tillfälliga majoriteter, med tillfälliga trender skulle helt enkelt ingripa i sådana frågor som för grupper, ofta minoriteter med mindre grupper, är av väldigt fundamental betydelse och som har en avgörande betydelse för deras likvärdiga behandling i samhället. Det handlar alltså om att skydda minoriteter mot majoritetstyranni eller majoritetens, ska vi säga, nonchalans eller arrogans.

Det är helt klart att det för tillfället också finns politiska krafter i Finland som helst skulle se att Finland inte skulle vara ett tvåspråkigt land. Det förstår vi väldigt bra och det finns också många i den här riksdagen som har blivit invalda i riksdagen på basen av den här idén, och det är säkert så att de har rätt att tänka hur de vill. Men det verkligt bekymmersamma är när deras tankar smyger sig in också i de övriga grupperingarnas och regeringspartiernas tänkande, på sätt och vis litet i smyg, bakom knuten, och när beslutsfattarna, när regeringen skrider till beslut och, ska vi säga, av oaktsamhet eller för att man inte bryr sig eller inte är speciellt kunnig i frågor när det gäller att skydda grundrättigheter inte helt enkelt tillräckligt tar detta i beaktande utan låter sig övertygas av mörka krafter som målmedvetet driver på att till exempel de språkliga rättigheterna för den finlandssvenska befolkningen inte ska tryggas.

Kieli on terveydenhuollossa tietenkin oikeudellinen kysymys, siinä on perusoikeus, mutta se on myös laatukysymys, niin kuin täällä on tänään sanottu. Me tiedämme enemmän kuin koskaan siitä, miten tärkeää on, että sekä potilas että koko hoitohenkilökunta ja lääkärit aivan neuvonnasta, vastaanotosta asti, kaikki, ymmärtävät toisiaan. Me tiedämme, että se on diagnostisoinnissa tärkeää, se on siinä, miten potilas osaa itsekin hoitaa itseään sen jälkeen ja ymmärtää, mitä hänelle on tehty. Se on tärkeää siinä, että pystyy osallistumaan hoitoon niin kuin moderni terveydenhuoltolainsäädäntö edellyttää. Ja me tiedämme, että se myös

tarkoittaa onnistumista ja hyvää, parasta mahdollista, hoitoa. Menneet ovat ne ajat, kun on joku yksinäinen lääkäri tai kirurgi, joka ei tarvitse potilasta mukaan siihen, kun päätetään, millä tavalla hoitoa tehdään. Näin ei ole edes päivystyspotilaan kohdalla. Tietenkään silloin, jos on tiedottomassa tilassa, ei häneltä paljon voi kysyä, mutta silloinkin on tosi tärkeää ymmärtää niitä potilaskertomuksia, joita hän ehkä tuo tullessaan tai joita tuodaan hänen mukanaan, jos ne ovat toisella kielellä.

Kahdella kielellä toimiva sairaala on aika harvinaisuus, ja siinä mielessä Vaasan sairaala on aika erikoinen. En tiedä, toimiiko tällainen luonnollinen kaksikielisyys missään muualla yhtä hyvin. Voi olla, että on olemassa paikkoja, mutta pääkaupunkiseudulta tulevana täytyy sanoa, että ei ole samanlaista kokemusta. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että se riittävä taso asetetaan sen mukaan, missä se ei toimi. Julkisella vallalla on kuitenkin velvollisuus tehdä se, aktiivisesti pyrkiä toimimaan niin ja löytää sellaisia ratkaisuja, että se voidaan hoitaa. Ja perustuslaki sanoo nimenomaan, että sen täytyy olla samanlaisten perusteiden mukaan — på lika grunder — ja se on hyvin vaativa edellytys meidän lainsäädännössä. Suomen kaksikielisyys lähteekin siitä, että vaikka meitä ruotsinkielisiä tai kaksikielisiä on vähemmän, niin kuitenkin meillä pitäisi olla samanlaiset mahdollisuudet käydä koulua, saada terveydenhuoltoa. Sitä oikeudellisuutta tai, sanotaan, sitä oikeusperustaa ei mitata sillä, olemmeko 5 prosenttia vai 6 prosenttia väestöstä.

Tähän asti Suomessa on kuitenkin nähty myös se, että Suomen kaksikielisyys on meille rikkaus. Se on meille todella tärkeä ovi ja ikkuna muihin Pohjoismaihin, linkki. Olemme kaikin tavoin ajatelleet, että on hyödyllistä, että me kaikki osaamme molempia kotimaisia kieliä. Kuitenkin tämä taso, varsinkin ruotsin kielen taso, on mielestäni kyllä heikentynyt. Esimerkiksi täällä eduskunnassa ei todellakaan enää voi olla varma siitä, että tulee ymmärretyksi, jos puhuu ruotsin kieltä, ja näin ei ole aina ollut.

Förut var det så att om man ville ha en politisk karriär och man tänkte att det var viktigt att fungera på hög nivå så ville man lära sig också svenska för att till exempel kunna representera Finland i nordiska sammanhang. Eleanor Roosevelt, när hon var med och skrev människorättsdeklarationen, sade väldigt klokt att mänskliga rättigheter finns på små ställen, och det är på precis samma sätt med de grundläggande rättigheterna. Deras betydelse mäts inte i hur man skriver dem eller att de finns i en grundlag utan de mäts uttryckligen i hur de känns i vardagen, och därför har speciallagstiftningen naturligtvis en så jättestor betydelse, särskilt i hälsovården. Det är klart att man kan säga, alltid kan man skriva in att det är meningen att man ska, ska vi säga, täcka de grundläggande kraven som de grundläggande rättigheterna ställer, men om man de facto medvetet inte säkerställer resurser eller man väljer praktiska modeller som är väldigt svåra när det gäller att tillfredsställa rättigheterna, då kan man inte säga att man har förverkligat grundlagens krav.

Det sägs också att "don't change a winning team", och på det viset känns det, precis som många tidigare här har sagt, väldigt märkligt att det finns så stor politisk passion och stort behov att helt enkelt upphöra med fulljouren i Vasa och flytta den till Seinäjoki.

Det blir naturligtvis en väldigt stor utmaning för talmannen här, som inte har rätt att sätta en omröstning, eller ska vi ställa ett sådant beslut inför plenisalen, som eventuellt kan riskera att vara i strid med grundlagen, och den bedömningen måste naturligtvis talmannen göra och stå för också i historieskrivningen. På det viset kunde social- och hälsovårdsutskottet ha låtit talmannen komma lättare undan genom att skicka det här ärendet till grundlagsutskottets bedömning, som man borde ha gjort. Det är ett väldigt stort ansvar man

försätter talmannen, som med sitt kollegium ska göra den här bedömningen utan att ha grundlagsutskottet till sitt stöd.

On vaikea tietää enää, miten voisi vaikuttaa tähän asiaan, mutta on mielestäni tärkeää muistaa, että tällä on suurempi merkitys kuin yhden sairaalan perustaminen tai yhden päivystyksen turvaaminen. Kysymys on siitä signaalista, minkä annamme Suomen kansalaisille, Suomessa asuville ruotsinkielisille ja ehkä kaikille muillekin, jotka laskevat, että perusoikeudet ovat jollain tavalla heidän turvanaan: minkälainen on se tulevaisuus, millä tavalla me sen rakennamme. Tässä ajassa on paljon sellaisia merkkejä, että me emme ymmärrä niitä rakenteita, joilla oikeusvaltio ja tällainen pohjoismainen hyvinvointivaltio rakentuu, ja hyvin heppoisin perustein olemme nakertamassa sitä peruskiveä, jolle Suomen menestys on rakentunut.

Toivoisin, että kun Suomi täyttää 100 vuotta, niin pystyisimme ajattelemaan suurpiirteisemmin kantamalla vastuuta jokaisesta suomalaisesta ja jokaisesta ihmisestä, joka asuu täällä, ja arvostamaan sitä, miten tätä Suomea on rakennettu tähän asti. Ja toivoisin, että se kaksikielisyys voisi toteutua myöskin arjessa, myös silloin, kun ihminen on heikoimmillaan, kun on sairas.

15.52 **Tuula Haatainen sd:** Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen esitys terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta eli niin sanottu päivystysuudistus on varsin suuri kokonaisuus, jossa tullaan nyt sitten kasaamaan, kokoamaan, keskittämään erikoissairaanhoitoa suurempiin yksiköihin. Erityisesti tässä tietenkin on tarkoitus saada kokoon näitä harvinaisia tai vaativia toimenpiteitä niin, että pystyttäisiin sitten laatua parantamaan ja turvaamaan meidän lääketieteen spesialistien saatavuutta, ja samalla tässä on myös tarkoitus uudistaa sosiaalipuolen palveluita niin, että ne olisivat kytköksissä paremmin terveydenhuollon kanssa. Minusta tämä uudistus sinänsä lähtökohdiltaan on tärkeä ja tätä kannattaa eteenpäin viedä mutta se prosessi, millä tätä on nyt viety, ei todellakaan saa nyt parhaita pisteitä.

Tämä asia on kytketty budjettivalmisteluun ja tämä on tuotu meille budjettilakina varsin myöhäisessä vaiheessa, minkä jälkeen se sitten oli perustuslakivaliokunnassa lausunnon antamista varten liittyen erityisesti nyt tähän kielikysymykseen ja muihin perusoikeuksiin, ja sitä puntarointia siellä käytiin. Me saimme tästä sitten lausunnon varsin viime vaiheessa, eli valiokunnan käsiteltäväksi tuo perustuslakivaliokunnan lausunto tuli itsenäisyyspäivän jälkeen 8. päivänä joulukuuta, minkä jälkeen pääsimme sitten varsinaisesti kunnolla käsittelemään tätä asiaa. Olimme kyllä kuulleet siinä vaiheessa jo eri tahoja ja pyytäneet myös kirjallisia lausuntoja eri tahoilta, mutta katson, että tuossa aikataulussa, joka tälle laille annettiin liittyen myös tähän Pohjanmaan kysymykseen ja tähän Vaasa—Seinäjoki-kysymykseen, meillä valiokunnassa ei ollut riittävästi aikaa paneutua pohjamutia myöten siihen, millä tavalla tämä asia tulisi parhaalla tavalla järjestää. Tämä on minusta suurin puute ja ongelma tässä laissa. Sosialidemokraatit valiokuntakäsittelyssä katsoivat, että kielellisten oikeuksien turvaamiseksi paras vaihtoehto näistä olemassa olevista vaihtoehdoista olisi se, että hallituksen esitykseen olisi lisätty Vaasan sairaala, Vaasan sairaanhoitopiiri, eli se olisi sisällytetty täyden päivystyksen sairaaloiden, sairaanhoitopiirien luetteloon.

För att garantera språkliga rättigheter anser jag att 12+1 med Vasa sjukhus är den bästa vägen. Och i social- och hälsovårdsutskottet hade vi inte tyvärr tillräcklig tid att gå igenom lagen och dess mångsidiga påverkan på människornas vardagsliv.

Tämä budjettilakikäsittelyaikataulu on minusta ongelmallinen, tai siis en käsitä tätä, miksi tästä pidettiin niin tiukasti kiinni, että tämän on pysyttävä budjettilakina, koska kuitenkin tämän siirtymäsäädöksen vuoksi laki tulee voimaan siis 1.1.2017 eli ensi vuoden alusta mutta siellä paikallistasolla sairaanhoitopiireissä, aluesairaaloissa ja niin edespäin tätä lakia tulee noudattaa viimeistään vuoden kuluttua eli vuoden 2018 alusta. Eli täydessä efektissä nämä potentiaaliset säästövaikutukset, mitä erikoissairaanhoitoa uudelleen organisoimalla saadaan, konkretisoituvat vasta siellä 2018. Tästä syystä me esitimme vastuullisena oppositiopuolueena, että tämän käsittely olisi siirretty ensi kevääseen, siis alkuvuoteen, heti, kun palaamme joulutauolta, helmikuussa olisimme olleet valmiit jatkamaan tämän asian käsittelyä, jolloin olisimme rauhassa voineet käydä läpi tämän koko kokonaisuuden, kuulla eri tahoja ja käydä myös näitä kielikysymyksiä järjestäytyneesti läpi. Tämä ei sitten sopinut, eli hallituspuolueet ja hallitus pitivät kiinni siitä, että tämä on budjettilaki, mutta me olisimme olleet valmiit siihen, että heti, kun keväällä tämä laki olisi saatu hyväksytyksi, tämä olisi voinut tulla voimaan sen mukaan kuin sitten valiokunta olisi päättänyt ja aivan kuten hallituksen esityksessä on nyt tämä siirtymäsäännös, että tämän on sitten oltava alueilla käytännössä voimassa vuoden 2018 alussa.

Olen aivan takuuvarma, että budjettivaikutuksia tällä järjestelyllä ei olisi mitään, mutta ehkä tämän illan salikeskustelu ja -työskentely voisi näyttää nyt vähän toisenlaiselta ja voitaisiin käsitellä näitä muita budjettilakeja ihan rauhallisessa aikataulussa ja järjestyksessä. Tämä olisi ollut tarjolla, mutta se ei nyt sitten onnistunut. Tämän haluan tässä pöytäkirjaan tulevan, että meillä valiokunnassa oli halukkuutta opposition puolelta edesauttaa sitä, että hallitus pääsisi hallittuun ja kunnolliseen ratkaisuun.

Haluan korostaa muutenkin näitä prosesseja ja sitä, miten työskennellään. Haluan, että valiokunta tekee hallituksen esitykset aikataulussa. Meidän valiokunta on työskennellyt aivan mittavan määrän, 44 mietintöä tämän vuoden aikana, joka on varmasti suurin määrä, mitä tässä talossa tehdään. Valiokunta on hyvin järjestäytyneesti työskennellyt, ja siitä voi valiokunnan jäseniä kiittää niin opposition kuin hallituspuolueiden osalta. Mutta tälle asialle olisin toivonut siinä mielessä parempaa käsittelyä, että kaikki kansanedustajat tietäisivät, mistä he ovat nyt tässä salissa päättämässä ja äänestämässä.

No, sitten toinen asia, mikä liittyy tähän ongelmaan tämän lain suhteen, on se, että sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksestahan meillä on nyt lausuntokierroksella ollut hallituksen esitys mutta siitä tehtyä esitystä emme ole vielä nähneet. Toinen asia, mikä ei edes lausuntokierrokselle ole vielä mennyt, liittyy valinnanvapauteen. Meidän lausunnoissamme, Valviran ynnä muiden lausunnoissa, on noussut esiin myös se, että olisi kyllä syytä tietää samalla, millainen valinnanvapauslainsäädäntö tulee, minne saakka se ulottuu. Nyt emme tiedä, kuinka laajasti valinnanvapauslainsäädäntöä eli tätä yhtiöittämispakkoa maakunnille tullaan ulottamaan erikoissairaanhoitoa koskien. Sen tiedämme hallituksen linjauksista, että se aiotaan tehdä peruspalveluihin, se koskee terveyskeskustoimintaa ja joitain sosiaali- ja peruspalveluita, mutta kuinka paljon se tulee koskettamaan sitten erityistason sosiaalipalveluita, erityistason terveydenhuoltoa eli erikoissairaanhoitoa, sitä emme tiedä. Nyt tämän lain osalta me käsittelemme, koskettelemme hyvin perusteellisesti erikoissairaanhoidon uudelleen järjestämistä. Tämäkin asia huomioon ottaen olisi ollut hyvä,

jos valiokunta olisi voinut tämän työskennellä yhtä aikaa eli meillä olisi ollut tiedossa tämä valinnanvapauslainsäädäntö ja sote, jotka tulevat rakenteidensa osalta kuitenkin avaamaan nämä samat asiat, mutta tällä lailla lyödään tietyt niitit, paalutukset, kiinni, mikä sitten asettaa monenlaisia kysymyksiä.

Korostamme sitä, että tämä päivystysuudistus, erikoissairaanhoito, koko tämä kokonaisuus liittyen tulevaan sote-lainsäädäntöön ja valinnanvapauteen ovat kokonaisuus, jota pitäisi kokonaisuutena myös tarkastella, ja näitä rakenteellisia uudistuksia pitää voida tehdä. Olen aina tätä kannattanut ja kannatan myös tästä eteenpäinkin, että niitä myös tehdään. Mutta en pysty hyväksymään sitä, että tällä aikataululla, tällä valmistelulla tätä asiaa viedään eteenpäin. Tästä syystä olemme joutuneet, olemme olleet pakotettuja tekemään hylkäysesityksen. Kuten edustaja Kiljunen eilisessä yöistunnossa sanoi, että kakkoskäsittelyssä tullaan sitten hylkäysesitys tekemään, niin näin joudumme tämän lakiesityksen osalta toimimaan. Luulen, että tästä olisi voinut löytyä myös kohtuullinen yhteinen ymmärrys, jos olisi voitu tämä käsittelytapa muuttaa niin, että tämä asia olisi voitu rauhassa käsitellä sitten ensi vuoden valtiopäivien alussa. — Kiitos.

16.02 **Mats Löfström r:** Värderade herr talman! Att Vasa inte skulle bli kvar som sjukhus med omfattande jour skulle vara ett kortsiktigt, historielöst och anmärkningsvärt beslut. Tvåspråkiga Österbotten har 85 000 svenskspråkiga vars omfattande jour nu riskerar att bli lidande. Att sätta upp skyltar på svenska gör nämligen inte automatiskt att ett sjukhus fungerar på svenska. Det behövs verkliga ansträngningar för att Seinäjoki ska klara av att serva den svenskspråkiga befolkningen på sina medborgerliga rättigheter. Det logiska skulle därför ha varit att gå in för 12+1-modellen där både Seinäjoki och Vasa behöll omfattande jour.

Tuomas Pöysti, vårdreformens högsta tjänsteman, sade för två veckor sedan i en intervju att 12+1-modellen inte blir nämnvärt dyrare. Därför känns det rätt absurt att vi behövt vända och vrida på den här frågan i grundlagsutskottet om det inte alls hade behövts. Att Vasa ska ha fulljour också i fortsättningen borde vara en självklarhet för att bäst garantera de svenskspråkiga österbottningarnas grundläggande rättigheter, för endera har man rättigheterna eller så har man dem inte.

Problemet i det här förslaget är att man ställt grundlagsenliga rättigheter mot varandra. Rätten att få vård ställs mot rätten att få service på sitt modersmål. Att ställa grundlagsenliga rättigheter mot varandra riskerar att göra grundlagen till ett smörgåsbord, eller kanske snarare ett julbord i de här tiderna, där man väljer vilka bitar man tar. Det är en farlig utveckling. Just därför måste man så långt som möjligt undvika att ställa grundlagsrättigheter mot varandra. Det hade man kunnat göra i den här frågan, men det gjorde man inte.

I den här reformen har vi sett så många konstigheter i beredningen att det stundtals nästan känts som om man försöker åka slalom runt grundlagsenliga rättigheter. Det känns både olyckligt och skrämmande. Åland påverkas inte av jourreformen. Ålands hälso- och sjukvård hör till Ålands självstyrelse, men på Åland har vi följt frågan aktivt eftersom det här är en sak som påverkar det svenska språkets ställning i landet. Först tingsrättsreformen som föreslår att alla tingsrätter med svenska som arbetsspråk ska läggas ner, sedan degraderas Vasa sjukhus. What's next?

Ur Ålands synvinkel känns det som att Finland bara blir mer och mer enspråkigt. Vi frågar oss hur det på sikt kommer att påverka fungerande relationer mellan Åland och riket. Sådana förutsätter nämligen att det officiella Finland fungerar på två språk, finska och

svenska, men för att det officiella Finland ska fungera på två språk måste det också finnas svensk- och tvåspråkiga fungerande strukturer. Den här reformen monterar ner en del av de strukturerna. Därför är den här frågan inte bara av stor vikt för Vasa utan för hela det tvåspråkiga Finland. — Tack.

16.08 **Sirpa Paatero sd:** Arvoisa herra puhemies! Terveydenhuollon ja sosiaalihuollon laki ja päivystysasetus, josta tänään ja eilen täällä on keskusteltu, ovat ymmärrettäviä siinä mielessä, että työnjakoa pitää tehdä, mutta se ajatus, mitenkä työnjakoa tehdään ja määritellään kahteen eri kategoriaan meidän sairaanhoitopiirejämme, on ollut ongelmallinen ja on sitä yhä edelleen. Minulle ei ole vielä selvinnyt tähän mennessä, miksi ei tätä pystyttäisi tekemään näiden nykyisen viiden ervan, erityisvastuualueen, sisällä. Elikkä niiden välillä olisi mahdollista tehdä sopimuksiin perustuen työnjakoa kaikkein vaikeimmista hoidettavista ja eri tapauksista. Myöskin esimerkiksi Kymenlaakson sairaanhoitopiiri, Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiri ja HUS sisällään voisivat sopia, missä toteutetaan mikäkin hoitotoimenpide ja missä mitkäkin leikkaukset. Tämä olisi minun mielestäni voinut toteutua jo ilman, että sairaanhoitopiirejä ruvetaan määrittelemään erikseen ykkös- ja kakkoskategorioihin. Ymmärrän työnjaon tarpeen, mutta en ymmärrä, että sitä pitää Helsingistä ruveta määräämään.

Ja sitten tämä aikataulukysymys. Elikkä tässä on ensin asetettu valiokunta ihan käsittämättömään aikataulupaineeseen siitä syystä, että ihan selkeästi, kun tämä ratkaisu tuli perustuslakivaliokunnasta, olisi pitänyt pystyä miettimään, mitenkä se ruotsinkielisyys turvataan, ja saada siihen uusi lausunto perustuslakivaliokunnasta, onko niillä ja niillä toimenpiteillä nyt käymässä näin. Tämähän ei ollut mahdollista, ja sen takia tuli ajatus, että siirretään se sinne ensi vuoden alkuun. Toinen syy ensi vuoden alkuun on se, että kun nämä sote-lait, jotka ovat hyvin kiistanalaisia liittyen maakuntauudistukseen, ovat lausuntokierroksen jälkeen saaneet todella paljon kritiikkiä ja ovat valmistelussa, me emme tiedä, mitä niille tapahtuu, ja tämä on suorassa kytköksessä niihin. Ja sieltä kolmantena (Puhemies koputtaa) vielä valinnanvapaus, josta ei ole vielä minkäänlaista tietoa hallitukselta.

16.10 **Anna-Maja Henriksson r:** Ärade talman, arvoisa puhemies! Jatkan siitä, mihin eilen jäin. Tämä koko hallituksen päivystysuudistuksen valmistelu on tehty ennenkuulumattoman huonolla tavalla. Uudistusta runnotaan läpi kaikin keinoin, niin kuin nyt tällä viikolla täällä eduskunnassa. Olen sanonut tämän aikaisemmin: keskustapuolueeseen on iskenyt valtaisa keskittämisvimma. Kokoomuksella se on ollut jo aikaisemminkin. Sairaaloita pitää ajaa alas ennätysvauhtia, ja se näkyy myös puutteellisen lainvalmistelun muodossa. (Teuvo Hakkarainen: Mites perussuomalaiset?) — Ja perussuomalaiset, jotka ennen eduskuntavaaleja lupasivat, että päivystysuudistusta ei pidä tehdä, ja jotka lupasivat jopa, että se edellinen asetus pitäisi kumota, kääntävät takkinsa taas ja jyrkästi.

Hallituksen esityksessä on viitattu virheellisesti perustuslakivaliokunnan käytäntöön. Tämä on paheksuttavaa. Yksi valtiosääntöoikeuden arvostetuimmista asiantuntijoista, professori Olli Mäenpää, on julkisuudessa todennut, että hän ei ole koskaan törmännyt vastaavaan virheeseen. Mäenpää myös toteaa, että koska virhe on niin iso, voi kyse tuskin olla vahingosta.

Herr talman! Jag vill också upprepa: jourreformen borde behandlas samtidigt med den egentliga vårdreformen inklusive valfrihetslagstiftningen, som vi fortfarande sitter och

väntar på, och vem vet om och när den kommer till riksdagen. Nu behandlas bitarna i den här historiska reformen under olika tidpunkter. Det här är förkastligt med tanke på att det handlar om en historiskt stor reform med oerhört långtgående konsekvenser.

Arvoisa puhemies! Perustuslakivaliokunta totesi päivystysuudistusta koskevassa lausunnossaan seuraavaa: "Perustuslakivaliokunta pitää kuitenkin saamansa selvityksen perusteella selvänä, että kielellisten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta Vaasan keskussairaala palvelisi ruotsinkielisiä asukkaita paremmin kuin ehdotettu järjestely. Hallituksen esityksen perustana olevaa 12 sairaanhoitopiirin määrää ei asiallisesti perustella muuten kuin vetoamalla hallituksen sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä tekemiin linjauksiin. Näin ollen perustuslain 17 §:n kielelliset perusoikeudet parhaiten toteuttavana ratkaisuna voidaankin valiokunnan mielestä pitää sitä, että laajan päivystyksen yksikkö sijoitettaisiin sekä Vaasaan että Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin."

Hallituspuolueilla olisi ollut kaikki mahdollisuudet valita tämä 12+1-vaihtoehto. Nyt näin ei tehty. Ei menty sen mukaan, mitä perustuslakivaliokunta piti parhaimpana vaihtoehtona. Ei, vaikka täyden ympärivuorokautisen päivystyksen antaminen myös Vaasalle ei Tuomas Pöystin mukaan olisi merkittävästi kalliimpi kuin pelkästään 12 sairaalan vaihtoehto. Ei, vaikka Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirinkin suunnalta ollaan oltu sitä mieltä, että Vaasa olisi ollut helpompi vaihtoehto elikkä se, että sekä Seinäjoelle että Vaasaan olisi tullut laaja päivystys.

Tässä ei kerta kaikkiaan löytynyt poliittista tahtoa, ja siitä on kyse — tai siis hallitukselta ei sitä löytynyt. Valtapolitiikan askelmerkit näkyvät ja voimakkaasti. On kuitenkin aika mielenkiintoista, että ainakin osa perussuomalaisista olisi ollut valmiita ainakin viikonlopun aikana hyväksymään 12+1-mallin mutta keskusta ja kokoomus eivät.

Nyt hallitus valitsi sen tien, jossa rima on matalin. Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa, että kielelliset oikeudet turvataan kirjaamalla lakiin seuraavaa: "Väestön kielellisten oikeuksien turvaamiseksi Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin on järjestettävä päivystyspalvelut suomen ja ruotsin kielellä siten, että potilas saa palvelut valitsemallaan kielellä."

Kysyn ja toivon, että joku tähän hallituksen puolelta vastaisi, esimerkiksi edustaja Sarkomaa, joka on ollut tekemässä tätä sosiaali- ja terveysvaliokunnassa: miten hallitus on ajatellut, että tämä toteutuisi käytännössä? Tämä on jäänyt meille täysin epäselväksi. Kielellisten, kuten kaikkien muidenkin, perusoikeuksien osalta on tärkeää, että ne turvataan myös tosiasiallisesti, ei pelkästään muodollisesti. Ei pelkkä kirjaus lakiin riitä. Hoito ja hoiva pitäisi Seinäjoella saada suomeksi ja ruotsiksi myös käytännössä. Miten tämä tullaan toteuttamaan Seinäjoella? Arvoisat kollegat hallitusriveistä, onko teillä vastausta tähän? Me haluamme kuulla sen vastauksen. Kaikki pohjalaiset haluavat tietää, millä tavalla se tulee tapahtumaan.

Omasta mielestäni sosiaali- ja terveysvaliokunnan muutosesitys ei täytä perustuslakivaliokunnan asettamia edellytyksiä. Tässä yhteydessä on myös syytä huomauttaa, että perustuslakivaliokunnan käsittelyn jälkeen on tullut ilmi, että sosiaali- ja terveysministeriö on antanut osittain ainakin harhaanjohtavaa, ehkä jopa virheellistä tietoa perustuslakivaliokunnalle.

Kaikista näistä syistä ryhmämme ehdotti, että tämä asia lähetettäisiin takaisin perustuslakivaliokuntaan, jotta sosiaali- ja terveysvaliokunnan muutosehdotuksen perustuslainmukaisuus voitaisiin arvioida asianmukaisesti. Tämä olisi kaikilta osin ollut se oikea tapa edetä. Mutta tiedämme kaikki, miten tässä aamun äänestyksessä kävi: hallitus jyräsi taas. Mik-

si hallitus ei halunnut, että esityksen perustuslainmukaisuutta arvioidaan niin kuin oikeusvaltiossa olisi hyvä tehdä ja niin kuin on tapana tehdä?

On vakava asia, jos eduskunnan enemmistö ei halua, että lakiesityksen perustuslainmukaisuutta arvioidaan, etenkin tällaisessa tapauksessa, jossa on ollut paljon epäselvyyksiä ja avoimia kysymyksiä jo muutenkin. Voi kysyä, toimiiko järjestelmämme tällaisessa tilanteessa. Mielestäni ei.

Oikeusministerinä ollessani sain monta kertaa ottaa kantaa siihen, tulisiko meillä Suomessa olla perustuslakituomioistuin. Olen pitkään ollut skeptinen tälle ajatukselle. Nyt päivystysuudistuksen käsittelyn aikana ja lopullisesti tänään aamupäivällä olen muuttanut käsitystäni. Tarvitsemme perustuslakituomioistuimen, (Teuvo Hakkarainen: Takki kääntyi!) jotta lakiesitysten perustuslainmukaisuus voidaan myös jälkikäteen arvioida.

Värderade talman! Det är ett spektakel vi har fått beskåda de senaste dagarna. Ett spektakel som vi inte skulle behöva uppleva i Finlands riksdag, där man med stor brådska och enbart för att regeringen har fått för sig att det här måste köras igenom före jul tvingar utskotten att fatta beslut så att man inte ens hör alla sakkunniga som man borde höra och så att man inte ens här i salen i dag bemödar sig om att skicka ärendet tillbaka till grundlagsutskottet för att verkligen kunna få ett kvitto på det att det som social- och hälsovårdsutskottet har sagt också håller en grundlagsprövning. Det här är ett lågvattenmärke utan like.

Nu skulle det vara intressant också om ledamöterna Sarkomaa och Wallin skulle följa med.

Ärade talman! Förutom att regeringen nu kallblodigt nonchalerat den svenskspråkiga befolkningens rätt till vård på sitt eget modersmål håller regeringen nu på att köra ner de mindre sjukhusen, det vill säga de så kallade kretssjukhusen. Enligt regeringens förslag skulle dessa sjukhus egentligen inte längre få syssla med nästan någonting alls. Det föreslås bland annat följande: "Sådan operativ verksamhet som kräver operationssal och anestesi ska i sin helhet sammanslås till de sjukhus som har samjour dygnet runt för primärvården och den specialiserade sjukvården." Det här är inte klokt. Många mindre sjukhus som till exempel de vi har i Jakobstad, Brahestad, också i Borgå, har satsat på operationsverksamhet och dagkirurgi. Om regeringen får sin vilja igenom riskerar dagkirurgin faktiskt att försvinna helt, speciellt från de mindre sjukhus som inte hör till ett universitetssjukhusområde.

Man suckar djupt. Var finns logiken? Vem har kommit på en sådan här tanke? Varför låter man inte de här mindre sjukhusen som klarar av att göra det här effektivt och bra, som har satsat på det, fortsätta med det? Det här är också vansinne. Det här är ett sällan skådat slöseri av pengar, att ta bort dagkirurgin från enheter som faktiskt har satsat för att utveckla den här verksamheten. En centralisering av dagkirurgin skulle också leda till ett enormt antal sjuktransporter mellan mindre och större sjukhus. Varför får inte landskapen själva bestämma om sin verksamhet? Vi behöver inte en förmyndare i social- och hälsovårdsministeriet. Vi kan tänka själva i landskapen. Landskapen borde alltså själva få bestämma om det här och hur de organiserar också dygnet runt-jouren inom primärvården.

Nyt siis hallitus on myös ajamassa pienempiä sairaaloita alas, niin sanottuja vanhoja aluesairaaloita. Näissä sairaaloissa ei siis tulevaisuudessa saisi tehdä juuri mitään, paitsi paikallispuudutuksella. Kuka on näin fiksusti päättänyt, koska tässä on logiikka kaukana ja tästä potilas tulee kärsimään? Toivon, että tässä nyt vielä järki voittaa.

Värderade talman! Så här inför Finlands 100-årsjubileum skulle faktiskt julklappen nu till Finlands folk kunnat se mycket bättre ut. Det var inte den här julklappen vi ville ha. Jag måste säga det att min känsla i dag är faktiskt tom. Den är inte uppgiven men den är oerhört besviken, besviken på att man inte ser till helheten, besviken på att det är maktpolitiken som får regera.

Tänään on erittäin tyhjä olo, ja tästä on vaikea mennä eteenpäin. Eteenpäin täytyy kuitenkin mennä, ja toivottavasti myös hallituspuolueissa ymmärrettäisiin, että nyt ollaan menty liian pitkälle. — Kiitos.

16.23 **Sari Sarkomaa kok:** Arvoisa puhemies! Ihan aluksi haluan sanoa sen, että kielellisten oikeuksien toteutuminen on tärkeä asia, josta on ehdottomasti pidettävä kiinni. On tärkeää, että kaksikielisyys — se, että Suomessa käytetään suomea ja ruotsia — voi toteutua ihmisten arjessa. (Joakim Strand: Ei näy päätöksessä!) Tulen itse suvusta, jossa käytetään ruotsia ja suomea, ja tiedän, että lapseni isomummi joutui muuttamaan Helsingistä Nauvoon, koska täältä ei löytynyt sopivaa hoitovaihtoehtoa ja asumismuotoa. Eli me puhumme asiasta, joka on kovin kiperä ja joka vaatii meidän kaikkien huomion.

Tästä keskustelusta totean yhden asian. Totean sen, että kielellisten oikeuksien toteutuminen on asia, joka on tärkeää ottaa huomioon jokaisen merkittävän lainsäädännön ja yleensäkin jo lainsäädännön valmisteluvaiheen alusta asti — se on tästä opiksi otettava. Mutta tässä on käsittelyssä iso uudistus, jonka monia puolia tässä keskustelussa ei ole vielä ehditty käydä läpi.

Arvoisa puhemies! Totean, että tämän lakiesityksen keskeinen tavoite on todellakin varmistaa palveluiden yhdenvertaisuutta ja saatavuutta sekä riittävää laatua ja osaamista sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta. Näiden tavoitteiden toteutumiseksi tässä lakiesityksessä todellakin uudistetaan erikoissairaanhoidon työnjakoa sekä kiireellisen hoidon ja ensihoidon säännöksiä. Nämä tavoitteet ja esitykset ovat todellakin palveluja käyttävän ihmisen kannalta tärkeitä ja myönteisiä. Tässä lakiesityksessä on todella myönteisiä esityksiä, jotka varmasti tulevat sitten näkymään asiakkailla — sosiaalihuoltopuolella puhutaan lainsäädännössä asiakkaista ja terveydenhuoltopuolella potilaista.

Tämä lakiesitys on osa valmisteilla olevaa sote-uudistusta. Se on mittava uudistus, ja on tärkeää, että sitä ei tehdä isona kokonaisuutena — iso kokonaisuus se tulee joka tapauksessa olemaan — vaan otetaan askelia. Tässä on yksi askel eteenpäin, jolla todellakin valmistaudutaan tuohon sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen, jonka tavoitteena ovat yhdenvertaiset palvelut jokaiselle koko Suomessa, terveyserojen kaventaminen ja peruspalveluiden vahvistaminen. Näitä tavoitteita saavutetaan jo tälläkin hallituksen esityksellä.

Ensinnäkin, yksi asia, mikä on hyvä nostaa esille, on se, että esityksessä todellakin tuodaan sosiaalipäivystys terveydenhuollon päivystyksen yhteyteen ja todellakin lisätään sosiaalihuollon saatavuutta ja saavutettavuutta. Eli sote-integraatio etenee. Tämä on todellakin tärkeää.

Toiseksi, perusterveydenhuollon kiireellistä vastaanottotoimintaa vahvistetaan, eli näin tavalliset kiireellisen terveydenhuollon ongelmat voidaan hoitaa siellä lähialueilla. Esimerkiksi Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla tämä on todella tärkeää. Eli jos lapsi sairastuu vanhempien työpäivän päätteeksi, on mahdollista läheltä saada palvelut. Tämä ei tällä hetkellä ole riittävän hyvin mahdollista. On tärkeää, että tästä myöskin säädellään eli vahvistetaan ihmisten mahdollisuutta saada niitä kiireellisen hoidon palveluita.

Tässä esityksessä keskitetään vain sellaiset tutkimukset ja toimenpiteet ja hoidot, jotka ovat harvinaisia tai erityisen vaativia tai edellyttävät merkittäviä investointeja laitteisiin tai välineisiin. Eli tässä on hyvin vahva logiikka, mitä täällä edellinen edustaja peräänkuulutti. Ja miksi tämä tehdään? Tämä tehdään juuri potilasturvallisuuden ja hoidon laadun turvaamiseksi mutta myös voimavarojen viisaan kohdentamisen varmistamiseksi, ja siksi tämä laki on myöskin budjettilaki. Eli tuo työnjako on koko Suomen ja jokaisen suomalaisen etu silloin, kun se oikealla tavalla osataan tehdä, ja tämä lakiesitys antaa siihen kyllä hyvät edellytykset.

Tällä esityksellä luodaan myös vaativan erikoisalan päivystyksen verkosto, jossa on 12 yksikköä, niin kuin täällä on todettu, ja 5 näistä antaa kaikkein vaativinta hoitoa. Mutta on alleviivattava sitä asiaa, josta itse olen saanut paljon yhteydenottoja ja joka on ilmeisen epäselvää vielä suomalaisille, että todellakin muut keskussairaalat jatkavat ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystystä ja niissä säilyy vähintäänkin tavallisempien erikoisalojen osaaminen. (Olavi Ala-Nissilä: Mites aluesairaalat?) Ja mikä olennaisinta, leikkaustoiminta keskitetään niihin sairaaloihin, (Välihuutoja) joissa on erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon päivystys, ja tämäkin tehdään potilasturvallisuuden vaalimiseksi. Mutta on hyvä todeta, että pienemmissä sairaaloissa — lainsäädännössä ei ole "aluesairaala"-termiä, niin kuin tuossa edustaja viittasi salissa niin sanottuihin aluesairaaloihin — voidaan tehdä ei anestesiaa vaativia pienempiä kirurgisia toimenpiteitä ja pitää esimerkiksi kirurgista poliklinikkaa, eli työnjako on erittäin järkevää. Mutta se, mikä on tärkeää todeta, mitä tässä salissa ei vielä ole esille tullut, on se, että näiden sairaaloiden roolia tullaan kehittämään ja niiden rooli tulee paljon muuttumaan, ja on todella tärkeää, että silloin on koko henkilöstö mukana, ammattiryhmät kehittämässä näitä sairaaloita ja sinne luodaan monialaisia uusia malleja ja palveluita. Eli tämä on monin tavoin parannus sitten alueen asukkaille ja palveluita tarvitseville henkilöille.

Arvoisa puhemies! Todellakin totean, että tämä esitys on osa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja osoitus todellakin siitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta aiotaan tämän hallituksen toimesta päämäärätietoisesti viedä eteenpäin.

Ja ihan lopuksi totean sen, mikä hyvin tuli Tehyn lausunnossa ja terveydenhuollon hoitohenkilöstön järjestön lausunnossa ja mikä on myöskin meidän mietintöömme hyvin kirjattu, että tällä uudistuksella todellakin voidaan edistää sitä hoidon laatua ja mahdollistaa toimivien laatujärjestelmien kehittäminen. Näitä on pitkään toivottu, ne toimivat monissa muissa Euroopan maissa ja muissa Pohjoismaissa. Ja mikä tärkeintä, voidaan kehittää toiminnan tehokkuutta sillä tavalla, että otetaan esimerkiksi korkeasti koulutetun hoitohenkilökunnan osaaminen parhaaseen mahdolliseen käyttöön, kehitetään erilaisia työnjakomalleja, esimerkiksi sairaanhoitajien ja fysioterapeuttien suora vastaanotto -malleja, ja sitä kautta sitten lähipalveluita parannetaan. Ja ennen kaikkea saavutetaan samalla kustannussäästöjä sillä tavalla, että samalla huolehditaan laadukkaista, yhdenvertaisista palveluista ja ennen kaikkea potilasturvallisuudesta.

Pidän tätä hallituksen esitystä kannatettavana ja olen iloinen, että tämä hallitus vie tätä asiaa eteenpäin. Tässä salissa kaikki, jotka tuntevat sosiaali- ja terveyspolitiikkaa, tietävät, että tämä päivystysasia on ollut pitkään valmisteilla, ja on hyvä, että sitä nyt viedään päämäärätietoisesti eteenpäin. (Vastauspuheenvuoropyyntöjä)

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Otetaan tähän lyhyt debatti.

16.31 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En voi yhtyä siihen, että kaikki tässä salissa olisivat iloisia siitä, että juuri tällainen esitys viedään eteenpäin. Olisin kysynyt edustaja Sarkomaalta siitä, kun väitätte, että tässä tulee näitä kustannussäästöjä. Hallitus on laskenut, että niitä tulisi 350 miljoonaa. Siitä noin 3 prosenttia olisi Vaasan sairaanhoitopiirin osuus. Se on noin 10 miljoonaa euroa. Jos lähetetään 100 potilasta Seinäjoelle, se tarkoittaa noin 100 000 euroa per potilas. Pidättekö näitä laskelmia sellaisina, että ne myös pitävät paikkansa? Ovatko ne uskottavia?

16.32 **Li Andersson vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisin halunnut kysyä edustaja Sarkomaalta, mikä tekee työnjaon sopimisesta tällä tavalla erittäin järkevää, niin kuin hän omassa puheenvuorossaan linjasi. Meillä on monin paikoin Suomessa jo tällä hetkellä toimiva ja kustannustehokas työnjako aluesairaaloiden ja keskussairaaloiden välillä, joka nyt uhkaa romuttua, kun tehdään tämmöinen tiukka linjaus siitä, että kaikki anestesiaa edellyttävät toimenpiteet pitää keskittää laajan päivystyksen sairaaloihin.

Yksi hyvä esimerkki on Raahen aluesairaala. Vierailin äsken Raahessa, jossa minulle kerrottiin, että siellä pelätään, että näiden toimenpiteiden keskittäminen Ouluun johtaa jonojen pitkittymiseen ja mahdollisesti siihen, että joudutaan sitten ostamaan kalliilla ostopalveluita yksityisiltä tahoilta.

16.33 **Olavi Ala-Nissilä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin tämä laki vie oikeaan suuntaan, mutta on haasteita. Viittaan myöskin näihin aluesairaaloihin, jotka voivat toimia myöskin maakunnan rajoilla ja olla aika isojakin. Nyt tässä yliopistollisilla sairaaloilla voi olla useampia toimipisteitä, ja niitten tilanne on ehkä hieman erilainen. Nyt kun tehdään tätä asetusta ja muuta, niin kyllä pitää katsoa ja velvoittaakin yliopistosairaaloita katsomaan, että palvelut todella turvataan — niitten saatavuus myöskin siellä haja-asutusalueilla — ja että tästä ei tule liian keskittävä, mistä olen vähän huolissani.

16.34 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinnitin huomiota siihen edustaja Sarkomaan puheenvuorossa, kun hän piti tärkeänä, että pääkaupunkiseudulla asuvilla perheillä on mahdollisuus päästä kiireelliseen hoitoon, ja sehän on varmasti ihan hyvä, jos näin toteutuu, mutta mites on sitten siellä maakunnassa? Rannikolla meillä matkat pitenevät, ja eivät ainoastaan matkat pitene, vaan sitten joudutaan myöskin toiselle alueelle, missä puhutaan toista kotimaista, ja me emme ole vielä tulleet vakuuttuneiksi siitä, miten hallitus pystyy takaamaan palveluja ruotsin kielellä Seinäjoella. Niin kuin sanoin omassa puheenvuorossani tuossa äsken, uskon kyllä, että löytyy lääkäreitä, jotka osaavat suht hyvää kouluruotsia, mutta miten se kaikki muu hoitohenkilökunta, joka pääosin hoitaa nämä potilaat pitkin päivää?

16.35 **Joakim Strand r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! THL:n eri mittauksissa Vaasan keskussairaala on jatkuvasti ollut kahden kolmen kärkijoukossa ja erityisesti potilasturvallisuuden osalta. Ruotsissa kun lähdettiin ajamaan osittain sairaaloita alas ja heikentämään, niin aloitettiin niistä huonoimmista, ei parhaimmista. Onko tässä taustalla poliittinen lehmänkauppa, kun ei näitä asioita olla seurattu?

Komppaan vielä edustaja Östmania kielen osalta. Olen itsekin lukenut paljon saksaa koulussa, ja ovat prepositiotkin ulkomuistissa, mutta en haluaisi ottaa vastuuta akuutisti

sairaista saksalaisista. Onko hoitohenkilökuntaa ajatellen oikein pakottaa heidät ottamaan vastuuta kuolevista ruotsinkielisistä?

16.35 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Varmasti tärkeintä on se, että saa oikean tasoista hoitoa oikeaan aikaan: lähellä sitä hoitoa, mitä tarvitaan usein, vaikkapa päivittäin tai viikoittain, mutta ehkä vähän kauempana sitten sitä hoitoa, jota tarvitaan ehkä kerran elämässä taikka hyvin harvoin, ja myös sellaista hoitoa, jossa tarvitaan korkeaa osaamista. Olen antanut itseni ymmärtää, että eivät nämä kaksitoista sairaalaakaan ole samanlaisia eivätkä edes ne viisi yliopistollista sairaalaa ole samanlaisia, vaan myös siellä tätä erikoistumista tapahtuu, että pystymme takaamaan suomalaisille kaikkiin harvinaisimpiinkin sairauksiin parasta osaamista.

Totta kai olisin itsekin toivonut, kun täällä nyt puhutaan eri maakunnista, että meillä Hämeenlinnassa olisi tällainen sairaala säilynyt. Mutta itse olen kuitenkin sitä mieltä, että tärkeintä on se, että sitä hoitoa saadaan ja sitä hoitoa löytyy silloin, kun on pahimman hädän hetki.

16.37 **Katja Hänninen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyisin edustaja Sarkomaalta, onko teistä tällä hetkellä Suomen pienissä aluesairaaloissa jotenkin potilasturvallisuus vaarantunut. Eikö siellä osata hoitaa potilaita ja leikata laadukkaasti? Raahessa erityisesti keskustan ja kokoomuksen kaupunginvaltuutetut ovat vedonneet, että tätä lakiesitystä muutettaisiin 45 §:n kohdalta ja poistettaisiin 3 momentti. Tässä salissa on edustajia pohjoisesta, jotka ovat käyttäneet varsinkin lähetekeskustelussa tätä lakiesitystä vastaan hyvin laadukkaita puheenvuoroja asiantuntemuksella. Haluan mainita edustaja Keräsen nimeltä, elikkä hänellä varmasti lääkärinä on myös jonkunlainen asiantuntemus tästä.

Pyytäisin kuitenkin dokumentteja siitä, millä tavalla tämä säästölaki elikkä budjettilaki voisi taata paremmat, yhdenvertaiset palvelut koko Suomessa.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustajille Juvonen, Sarkkinen, Tanus ja sitten edustaja Sarkomaalle, ja sen jälkeen puhujalistaan.

16.38 **Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Hänninen, nostitte tärkeän asian esille: potilasturvallisuuden. Kyllä se on yksi tavoite, mihin myös tällä esityksellä pyritään.

Meillä on se tilanne Suomessa, että huolimatta siitä, että meillä on huipputasoista osaamista ja koulutusta, meillä ei vain potilasvahinkojen määrä laske. Tämä toistuu vuodesta toiseen, kun näitä seurantoja sitten katsotaan, millä tavalla me voimme tilannetta parantaa. Ja kyllä se, että laatu säilyy, potilasturvallisuus säilyy, on sisällytetty tähän, ja me olemme tästä myös lausuman tähän mietinnön lopuksi edellyttäneet. Tässä kyllä seurataan tilannetta, että missään nimessä ainakaan heikompaan suuntaan ei voida mennä.

Täällä puhuttiin työnjaosta ja siitä, onko se tärkeää. On erittäin tärkeää, että sosiaalihuollon ammattihenkilöt sosiaalipäivystyksen myötä, sairaanhoitajat, lähihoitajat, lääkärit, kirurgit, kaikki sijoittuvat tekemään sitä työtä, mitä he parhaiten osaavat, ja niihin yksiköihin, missä heitä todella tarvitaan. Kyllä tämä parantaa suomalaisten turvallisuutta (Puhemies koputtaa) ja tilannetta.

16.39 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Ala-Nissilälle voisi sanoa, että kyllä tämä lakiesityksen pääjuoni näyttää olevan keskittäminen säästötavoitteiden ohella, vaikka kauniisti puhutaan laadusta. Haluaisin kysyä sitä, miten tässä syntyy säästöä ja laatua, kun Helsingistä käsin pakkosanellaan se, miten alueella pitää työnjako sairaaloiden välillä järjestää. Maakunnilta viedään valta päättää kustannustehokkaasta työnjaosta jo ennen kuin ne aloittavat. Luulisi, että maakunnissa tiedetään parhaiten se, missä kannattaa kustannustehokkaasti palvelut järjestää ja missä on kapasiteettia leikkauksia hoitaa. Miksi ei riitä se, että valtakunnan tasolla määritellään tavoitteellinen laatutaso ja tavoitteelliset kustannukset ja annettaisiin alueiden sitten sen jälkeen tehdä oman alueensa kannalta mielekäs ja kustannustehokas työnjako näiden laatutavoitteiden ja kustannustavoitteiden reunaehdoissa? Miksi tämä ei riitä? Miksi meidän täytyy mikromanageerata tulevia maakuntia, tulevia sote-alueita ja nykyisiä sairaanhoitopiirejä?

16.40 **Sari Tanus kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä päivystysuudistus on erittäin laaja ja merkittävä, ja siihen liittyy paljon, paljon pykäliä, paljon, paljon asioita. Haluaisin hallituksen edustajilta saada yhden yksinkertaisen vastauksen. Sosiaali- ja terveysvaliokunnassa esitimme ja halusimme lisäaikaa tämän esityksen käsittelylle ja esitimme sitä, että helmikuun alussa voisimme rauhassa katsoa pykäliä ja katsoa muotoja ja katsoa sitä, mikä olisi sekä alueiden että potilaiden, sekä asiakkaiden että henkilökunnan kannalta ja myös taloudellisesti parasta. Siihen olisi ollut kaikki mahdollisuudet, ja niin kuin tässä on tullut myös valiokunnan puheenjohtaja Haataisen sanomana esille, nämä kustannusvaikutukset olivat sellaiset, että aivan hyvin se oltaisiin voitu tehdä. Minkä takia ei suostuttu siihen, että me olisimme voineet helmikuun alussa palata asiaan kaikessa rauhassa? Aivan liian iso paketti aivan liian nopeasti.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Vielä debatin käynnistänyt edustaja Sarkomaa.

16.41 **Sari Sarkomaa kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyseessä on hallituksen yksimielinen esitys. Sitten kun viittasin tuossa Helsinkiin, niin haluan vahvasti todeta, että täällä lakiesityksessähän perusterveydenhuollon kiireellistä vastaanottotoimintaa vahvistetaan koko maassa. Tärkeää on, että se toiminta on sellaista, että se saavutetaan nykyistä paremmin. Halusin tämän nostaa esille, koska tämä asia tässä keskustelussa ei ole noussut esille.

Myöskin siitä tärkeästä ja myönteisestä asiasta, sote-integraatiosta, mistä paljon puhutaan ja mitä tavoitellaan: Tässä todellakin tuodaan se sosiaalihuollon päivystys terveydenhuollon päivystyksen yhteyteen, ja näin myöskin ihmiset, jotka tätä sosiaalihuollon päivystystä ja apua ja tukea tarvitsevat, saavat niitä jatkossa. Näinhän nyt ei ole, eli tässä on todella monta asiaa, hyvää uudistusta, joita pitkään on haluttu. Ja todellakin sanon, arvoisa puhemies, että pidän erittäin tärkeänä, ehdottoman tärkeänä, tinkimättömänä asiana sitä, että kielelliset (Puhemies koputtaa) oikeudet toteutuvat, ja sen eteen kokoomus tekee työtä. (Li Andersson: Millä tavalla?)

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Palaamme puhujalistaan.

16.42 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Tämä laajan päivystyksen asia on herättänyt paljon keskustelua ja eduskunnan arvovallan kannalta kyseenlaista kokousteknistä kikkailuakin.

Tässä keskitytään nyt mielestäni hyvin pieneen osaan tässä koko uudistuksessa, kun puhutaan näistä ruotsinkielisten oikeuksista. Sen takiahan meillä opiskellaan kautta maan ruotsia, että ruotsinkielisten oikeudet toteutuisivat koko maassa. Se on laajan kaksikielisyyden peruste. Jos nyt sitten Vaasan suunnalla pelätään, että ihan kaikkia ruotsin kielen murteita ei Seinäjoella ymmärretä, niin voin lohduttaa, ettei niitä Karjalan ja Savon murteitakaan välttämättä siellä Vaasan tai Seinäjoen sairaalassa ymmärretä. Jos pieniä kieliongelmia tulisikin, niin ei se tässä maassa ole mitään uutta: meillä itärajalla on pitkään ollut virolaisia ja venäläisiä lääkäreitä palvelemassa, ja kyllä siinä kielimuuri voi olla ihan todellinenkin. En usko, että tilanne Seinäjoella niin pahaksi yltyisi. (Mikaela Nylander: Luuletko, ettei meillä ole?)

Lisäksi haluan kysyä — kun tässä nyt puhutaan pelkästään Vaasasta mutta tämä uudistus jättää maassa monta, monta kaupunkia ilman laajan päivystyksen sairaalaa — oppositiolta, RKP:ltä etunenässä, ovatko nämä seudut, esimerkiksi Kotka, Kouvola, Mikkeli ja Savonlinna, ja niiden asukkaat mielestänne Vaasaa vähempiarvoisia? (Leena Meri: Hyvä kysymys!)

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ja keskustelu jatkuu.

16.44 **Katja Hänninen vas:** Arvoisa puhemies! Eilen kun sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö valmistui, niin sanat eivät riitä kertomaan sitä pettymyksen tunnetta, minkä koin, kun huomasin, että hallituksen esitystä ei ollut muutettu valiokuntakäsittelyn aikana, vaikkakin asiantuntijakuulemisessa varmasti on tullut esille myös niitä yksityiskohtia, jotka olisivat puoltaneet alueellisen päätösvallan jättämistä tuleville maakunnille. Olen erittäin pettynyt ja surullinen tästä tosiasiasta ja odotin todellakin, että tässä valiokuntakäsittelyssä olisi löytynyt hallituspuolueiden kesken yhteinen näkemys, jossa olisi turvattu sekä alueellinen päätösvalta että kielelliset oikeudet. Ihmettelen suuresti sitä, miksi tämä lakimuutos tuodaan nyt erittäin kiireellisenä säästölakina eduskuntaan eikä sitä käsitellä sote-uudistuksen yhteydessä, vaikka sille olisi sekä alueelliset, demokraattiset että laadulliset perustelut. Yhden momentin, tarkalleen ottaen 45 §:n 3 momentin, poisto olisi antanut alueille todellista päätösvaltaa järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut alueen näkökulmasta katsottuna järkevästi ja kustannustehokkaasti. Nyt vaarana on, että hyvin toimivat sairaaloiden väliset työnjakosopimukset joutavat roskakoriin, palvelut keskittyvät ja ruuhkautuvat, mikä saattaa tarkoittaa esimerkiksi Oulun seudulla yksityisiin ostopalveluihin turvautumista. Tämä tulee tarkoittamaan ainakin esimerkiksi Raahen sairaalassa noin 50 työpaikan menetystä. Ja onko järkeä keskittää noin 5 000 leikkausta Raahesta ja Oulaskankaan sairaalasta Oulun yliopistolliseen sairaalaan, jossa ei ole tällä hetkellä resursseja leikkausjonoja hoitaa vaan todellakin joudutaan sitten turvautumaan niihin kalliisiin yksityisiin ostopalveluihin?

Suurin huoleni liittyy kuitenkin ihmisten hoitoonpääsyn turvaamiseen. Kuinka tämä esitys turvaa kansalaisten yhdenvertaiset, oikea-aikaiset ja laadukkaat palvelut asuinpaikasta riippumatta, kun osassa maata välimatkat tulevat kasvamaan tämän keskittämispäätöksen myötä kohtuuttomasti? Ihmettelen, onko tämä päähallituspuolueen, keskustan, ideologinen murentuminen todellista. Miksi ennen maaseudun ja harvaan asutun Suomen puolesta

puhunut keskusta on nyt kadottanut juurensa, ideologiansa ja arvonsa? Olen niin pettynyt, etten löydä sanoja. Tulen kannattamaan lain hylkäämistä toisessa käsittelyssä.

16.47 **Anneli Kiljunen sd:** Arvoisa herra puhemies! Vielä muutama sana tähän päivystyslainsäädäntöön. Ensinnäkin haluan vielä kerran tarkentaa sitä, että sosialidemokraatit ovat ehdottomasti sitä mieltä, että päivystysuudistus on tarpeellinen ja me tarvitsemme sitä. Päivystysuudistuksessa on monia hyviä elementtejä, muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön vahvistaminen päivystyksessä, ja siltä osin siellä on monia, monia asioita, joita me kannatamme. Mutta me emme voi hyväksyä sitä tapaa, jolla tätä uudistusta ollaan viety eteenpäin. Tässä tulee väkisinkin sellainen mieliala, että tätä halutaan viedä väkisin eteenpäin ilman parlamentaarista, todellista, vahvaa käsittelyä. Ja sen takia me emme voi hyväksyä tätä esitystä.

Arvoisa puhemies! Muutama sana ja ajatus siitä, mitä valiokunnan käsittelyssäkin tuli ja mikä herätti pohdintaa myös tämän asian käsittelyn osalta.

Ensinnäkin tämän lakiesityksen valmistelu pohjautuu viime kaudella olleeseen sote-valmisteluun. Ja kun me muistamme viime kautta, kun parlamentaarisesti yhdessä valmistelimme sotea, sosiaali- ja terveysrakenteita, niin se perustui julkiseen palveluiden järjestäjään, ja julkinen vastasi pääasiassa myös näiden palveluiden tuottamisesta. Yksityiset sekä järjestöt olivat sitten vahvasti tukemassa tätä palvelukokonaisuutta. Ja tämä päivystysasetus perustuu tähän lainsäädäntöön.

Nyt tämä valmisteilla oleva sote-esitys, jota hallituspuolueet valmistelevat ilman parlamentaarista yhteistyötä, on totaalisesti erilainen. Ensinnäkin tämä palveluiden järjestäminen siirretään maakuntiin. Palvelut pilkotaan ja pakkoyhtiöitetään, hallinnollisia rajoja tulee, julkiset ja yksityiset palveluntuottajat ovat yhteisillä, samoilla palvelumarkkinoilla. Ja valinnanvapaudesta, joka on yksi oleellinen osa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, meillä ei ole tietoa, kuinka se tullaan toteuttamaan. Näillä kaikilla on suuri merkitys myös päivystysasetukselle, sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukselle. Ja sen takia on todella hämmentävää, että päivystyslainsäädäntö valmistellaan viime kaudelta olevaan valmisteluun ja tuodaan nyt aivan uudenlaiseen rakenteeseen ja sitä perustellaan, että se on tavallaan tukemassa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta.

Tähän asiaan liittyen vielä se, että tämä lainsäädäntö on voimassa vuoden. Ja kun uusi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus tulee, niin meidän pitää uudistaa myös koko päivystyslainsäädäntö sopimaan osaksi tulevaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta. Sen takia on todella hämmentävää ja, voisiko sanoa, epäjärjellistäkin se, että tätä lainsäädäntöä ei voitu käsitellä yhdessä ensi keväänä tulevan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen kanssa, jolloinka me olisimme voineet yhteen sovittaa päivystyslainsäädännön osana tulevaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta.

Toinen asia, jolla tätä on perusteltu, kun on haettu perusteluita, kun niitä on vähän vaikea saada, on se, että tämä on myös budjettilaki. Ja budjettilain osalta mehän tiedämme, että tälle on asetettu ensi vuonna 50 miljoonan euron säästöt. Se, millä ne on haettu, on myös hyvin hämmentävää, koska me tiedämme, että vaikka tämä lainsäädäntö tulee voimaan 1.1.2017, niin siitä huolimatta tämä lainsäädäntö astuu voimaan vasta 2018 alusta ja ne todelliset säästövaikutukset tulevat vasta 2019 elikkä samaan aikaan, kun sitten tätä tulevaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta tehdään. Elikkä tällä ei ole mitään todellisia sosiaali- ja terveyslainsäädäntöön liittyviä tai budjettiin liittyviä vaikutuksia.

Sitten, arvoisa puhemies, vielä yksi asia. Kun meillä ei ole tietoa valinnanvapaudesta, tuleeko tämä valinnanvapaus kohdistumaan myös erikoissairaanhoitoon, tämä asia on jätetty vähän ilmaan. Tästä asiasta on kysytty myös Pöystiltä ja monilta muilta asiantuntijoilta, mutta meillä ei ole tietoa siitä, mitä se tulee tarkoittamaan. Muun muassa Valvira totesi asiantuntijalausunnossaan, että keskittämisellä tavoitellut vaikutukset voivat vesittyä, koska julkisia palveluita ajetaan alas ja ne keskitetään suurempiin kokonaisuuksiin ja samanaikaisesti yksityisille palveluntuottajille mahdollistetaan kuitenkin näitten vastaavien palveluiden tuleminen esimerkiksi lakkautettuihin aluesairaaloihin. Elikkä käytännössä se tarkoittaa sitä, että julkisen palvelun aluesairaaloita ajetaan alas ja samanaikaisesti me mahdollistamme yksityisten palvelutuottajien tulemisen tuottamaan näitä palveluita, koska tämä lainsäädäntö ei koske yksityisiä palveluntuottajia.

Ja kun me ajattelemme sitten tulevaa sotea ja sote-uudistusta, joka mahdollistaa yksityisten ja julkisten palveluiden tulemisen yhteisesti markkinoille, niin käytännössä se tarkoittaa sitä, että yksityiset palveluntuottajat, voisiko sanoa, pääsevät etukenossa tulevaan soteen valmistelemaan omaa palvelutuotantoa samanaikaisesti, kun julkista ajetaan alas. Elikkä tältä osin, kun sotea valmistellaan ja päivystysuudistusta valmistellaan ja viedään eteenpäin, yksityiset ja julkiset palveluntuottajat asetetaan eriarvoiseen asemaan, mitä ei voida hyväksyä.

Muun muassa näistä syistä on hämmentävää se, että me emme voi käsitellä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja päivystysuudistusta yhtä aikaa, mikä silloin, voisiko sanoa, valmistelun ja sen tulevan kehittämistyön kannalta olisi kaikille osapuolille, niin sinne alueille kuin myös sitten tälle tulevalle isolle kokonaisuudelle, jota valtakuntaan kehitetään, mahdollistanut sen, että me olisimme saaneet hyvän päivystysratkaisun sekä olisimme voineet yhdessä myös kehittää tulevaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta.

16.54 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen päivystysuudistus on kyllä kokonaisuutena surullinen juttu sekä sisällön että käsittelyjärjestyksen osalta. On käsittämätöntä, että hallitus sitoo alueiden ja tulevien maakuntien kädet tehdä oman alueensa kannalta järkeviä sairaaloiden välisiä työnjakopäätöksiä juuri sote-uudistuksen aattona ja siitä erillään.

Täällä on puhuttu paljon Vaasan sairaalan kohtalosta ja kielellisistä oikeuksista, mutta tämän lakipaketin vaikutus on paljon laajempi, ja tämä vaikuttaa myös muuhun Suomeen. Esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaalla tämä linja pakottaa keskittämään leikkaustoiminnon OYSiin ja estää tällä hetkellä aluesairaaloissa tehtävät järkevät, kustannustehokkaat ja laadukkaat työnjakopäätökset. Ja tämä tulee aiheuttamaan isoja ongelmia keskussairaalaan, kun keskussairaala ruuhkautuu ja todennäköisesti joudutaan sitten jonoja purkamaan kalliilla erityisjärjestelyillä tai yksityisillä palveluilla. Tämä on saanut erittäin paljon kritiikkiä koko sairaanhoitopiirin osalta, että nyt hallitus sitoo alueiden kädet.

Tämä ei ole perusteltua millään tavalla, ei myöskään kustannusten kannalta. Tämä pakkokeskittämisinto tulee vielä kalliiksi. Mutta ehkä hallituksen tavoite onkin avata markkinoita yksityisille terveysfirmoille, koska synnytetään tällaisia palvelutyhjiöitä ja luodaan pitkiä jonoja. En voi käsittää sitä, että keskustavetoinen hallitus tekee tällaista valtavaa keskittämispolitiikkaa ja sitoo maakuntien ja tulevien sote-alueiden kädet.

Valiokunnan pöydällä oli hyvä esitys, joka olisi mahdollistanut alueellista liikkumavaraa. Valitettavasti se ei mennyt läpi. Jo sen lisäyksellä tämä lakiesitys olisi ollut huomatta-

vasti parempi — ja tietenkin lisäämällä 12+1-mallin, jolloin kielelliset oikeudet olisi turvattu. Mutta valitettavasti näin ei menetelty.

16.56 **Sari Tanus kd:** Ärade talman! Behandlingen av denna regeringsproposition i utskottet har varit mycket ångestfylld. Frågan har förorsakat ångest även för läkaren som har jobbat i hälsocentraler och i sjukhus av olika storlekar i över 25 år. Jag har jobbat också vid Vasa centralsjukhus. Nu försöker man alltför snabbt driva igenom en mycket stor och viktig social- och hälsovårdsreform.

Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen esityksen käsittely valiokunnassa on ollut hyvin ahdistavaa. Puhun itsestäni: Olen toiminut erilaisissa terveyskeskuksissa ja erikokoisissa — voi sanoa, että kaikenkokoisissa — sairaaloissa Suomessa yli 25 vuoden ajan. Nyt meillä on ollut valtavan tärkeä terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamiseen tähtäävä esitys, tämä päivystysuudistus, käsittelyssä, ja aikaa on ollut tavattoman, tavattoman vähän. Joku on kysynyt, minkä takia lähdin politiikkaan, ja olen tavannut vastata, että oikeastaan en koe, että olen lähtenyt politiikkaan, vaan olen lähtenyt mukaan niin, että yrittäisin olla hoitamassa yhteisiä asioita yhdessä toisten kanssa yhteiseksi hyväksi. Koen, että olen edelleenkin paremminkin terveydenhuollon ammattilainen, ja sen vuoksi on ollut hyvin ahdistavaa valiokunnassa nähdä, kuinka valtavan suuri ja tärkeä uudistus viedään sellaisella faartilla eteenpäin.

Tässä on tietysti monia hyviä asioita — sosiaalipäivystystä lisätään ja sosiaalihuollon saatavuutta parannetaan, päivystysasioita parannetaan ja niin edelleen — mutta siellä on hyvin paljon sellaisia kysymyksiä, mihin pitää pysähtyä ja paneutua huomattavasti paremmin. Onko niitä täyden päivystyksen yksiköitä, laajan päivystyksen yksiköitä, 12 vai 13, vai montako niitä on? Hallituksen esityksessä on ollut nyt, että niitä on 12. Minä ymmärrän, että meillä on monia paikkakuntia, jotka haluaisivat tuommoisen tittelin itsellensä, mutta hallitus esitti nyt sitä 12:ta.

Täällä on esitetty monia hyviä puheenvuoroja tämän esityksen tärkeydestä. Haluaisin pysähtyä yksinkertaisesti yhteen keskeiseen elikkä tähän Vaasan keskussairaala -kysymykseen. Elikkä kun tultiin siihen, mitkä ovat ne kielelliset oikeudet, niin silloinhan pyysimme perustuslakivaliokunnalta lausunnon, ja perustuslakivaliokunta antoi lausunnon, että kaikista parhaiten nämä kielelliset asiat tulisi hoidettua Vaasan keskussairaalassa, joka toimii muutenkin erittäin hyvin. Tämä on aivan loogista, järkeenkäypää ihan ilman perustusvaliokuntaakin. Kaikki, jotka pysähtyvät tätä miettimään, ymmärtävät, että asia näin on.

Toinen vaihtoehto, mikä tuotiin esille, on se, että velvoitettaisiin Seinäjoki lakipykälin toimimaan kaksikielisenä sairaalana. No, me kaikki tiedämme, että lakipykälä ei tee mitään sairaalaa kaksikieliseksi. Näen, että tässä ei ole kyse vain kielellisistä oikeuksista, vaan näkisin, että tässä on myös ja ennen muuta ihmisten terveydestä ja hyvinvoinnista kyse. Jos ajattelemme, että olisi kyse suomalaisista — omista vanhemmistamme, ikäihmisistä, tai toisaalta nuoresta äidistä sairaan lapsen kanssa — jotka laitettaisiin umpiruotsalaiseen sairaalaan ilta-, yöaikaan, ja tällaisia potilaita tulisi sinne silloin tällöin harvakseltaan, niin kuinka silloin — vaikka olisi kuinka hyvä kielitaito, mutta jos sitä kielitaitoa ei jatkuvasti pidetä yllä — voi riittävän hyvin kommunikoida? Me kaikki tiedämme, että jos itse olemme potilaana ulkomailla, niin kaikista tärkeintä on se, että tulemme ymmärretyiksi, pystymme ilmaisemaan oman vaivamme, tilamme niin, että tulemme ymmärretyiksi. Ja toisaalta jos ajattelemme, että olemme terveydenhuollon henkilökunnan roolissa, niin on

erittäin tärkeää, että minä saan selvyyden, mikä potilasta vaivaa, mitä oireita on. Se kommunikaatio on kaikista tärkein, se olennaisin, asia.

Ja jos ajatellaan tätä, niin tähän päivään mennessä en ole saanut vastausta, minkä takia ei valita sitä järkevintä, loogisinta vaihtoehtoa, minkä takia nyt jo hyvin toimivaa Vaasan keskussairaalaa ei oteta todella tähän 13:nneksi. En tiedä, saanko vastausta. Joku sanoi, että se on politiikkaa, poliittisia päätöksiä. Tässä on kyse ihmisten terveydestä ja hyvinvoinnista, ja silloin minusta politikointi pitää laittaa sivuun ja miettiä, mikä on käytännön kannalta, asiakkaiden, potilaiden ja henkilökunnan kannalta, parasta. Ja tässä ei vielä ole kyse euroista, siitä että se tulisi kalliimmaksi, päinvastoin.

Valiokunnassa käytiin monenlaisia keskusteluja. Niin kuin täällä on tullut jo esiin, on tullut esitys siitä, että tuo 45 §:n 3 momentti poistettaisiin. Sitä olin kannattamassa, olin kannattamassa sitä, että Vaasa lisättäisiin sinne 13:nneksi, ja kannattamassa myös sitä, että kunnalla ja sairaanhoitopiirillä olisi oikeus ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon tai akuuttilääketieteen päivystyksen järjestämiseen keskussairaalan lisäksi myös muussa yksikössä, jos palvelun saatavuus sitä edellyttää eikä väestön tarvitsemia palveluja voida riittävästi turvata ensihoitopalvelun avulla. Minusta nämä edustaja Rehn-Kiven esittämät muutokset ovat aivan loogisia. Kuitenkin se syy, minkä takia esitän sosialidemokraattien ja vihreiden mukana koko tämän hallituksen esityksen hylkäämistä, on se, että tänne jää niin monia muitakin kohtia, joita pitää tarkastella tarkemmin.

Täällä on moneen kertaan sanottu se, että hallitus sitoo alueiden kädet, ja näin todella on. Paikallinen, alueellinen tietotaito ja osaaminen on hyödynnettävä. Alueilla eri yksiköt tietävät alueensa ja sen, millä tavalla parhaiten voivat yhteistyössä toimia. Yhtenä pienenä esimerkkinä tästä esityksestä: Pienissä sairaaloissa, esimerkiksi niissä, joissa on monia hyviä leikkaussaleja — kun sanotaan, että "leikkaustoiminta, joka edellyttää leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa, kootaan niihin sairaaloihin, joissa on ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys" — edes poikkeuslupia ei voisi hakea mihinkään leikkaustoimintaan. Anestesiologithan voivat käydä esimerkiksi hoitamassa kipupotilaita joissakin yksiköissä, ja anestesiaa ovat myös niin sanotut humaukset, elikkä voidaan tehdä toimenpiteitä vaikka paikallispuudutuksessa, mutta anestesialääkäri voi antaa apua muutaman minuutin relaksaatiolla tai hyvin lyhyellä nukutuksella, ja monissa tilanteissa tämä helpottaa toimenpidettä. Ja jos ajatellaan esimerkiksi vammaisia ihmisiä tai muuten erityiskohtelua tarvitsevia potilaita, niin tämäntyyppinenkin toiminta blokeerataan, leikataan pois. Että kyllä on hyödynnettävä paikallinen ja alueiden tietotaito ja osaaminen, tietynlainen sopiminen, ei voi tällä tavalla mennä kuin nyt esitetään. Sen takia yksioikoisesti tällä aikataululla ehdotukseni on, että tämä lakiehdotus hylätään.

Olin kovin, kovin pettynyt enkä tähän päivään mennessä ole saanut vastausta siihen, minkä takia meidän pyyntöömme, esitykseemme, sosiaali- ja terveysvaliokunnassa ei suostuttu, nimenomaan siihen esitykseen, että olisimme ottaneet aikalisää ja helmikuun alussa, kun palaamme työpaikalle, olisimme aloittaneet tästä esityksestä, rauhassa katsoneet asioita, pykäliä eteenpäin. Uskoisin, että me olisimme saaneet paljon paremman esityksen aikaiseksi.

Sitten muutama maininta tässä vielä aikaisempiin puheenvuoroihin liittyen. Valitettavasti edustaja Biaudet jo poistui, mutta hän sanoi jotakin tähän tyyliin: olemme nakertamassa sitä peruskiveä, jonka päälle Suomi on rakentunut. Eli hän puhui nimenomaan kielellisistä perusoikeuksista. Minä olen aivan samaa mieltä, nyt on kyse kielellisistä perusoikeuksista. Mutta me olemme puhuneet jo monista muista perusoikeuksista, mitä tässä

maassa ollaan oltu nakertamassa. Kun tulin eduskuntaan, puhuin paljon alkuvaiheessa tyttöjen ja naisten opiskeluoikeuksista, työoikeuksista ja uralla etenemisen mahdollisuuksista myös heille, jotka eivät halua olla sitä pientä ihmistä surmaamassa. Perusoikeudet tässä suhteessa eivät toteudu Suomessa. Lasten oikeudet, oikeus isään ja äitiin (Puhemies koputtaa) ja monet muut lasten oikeudet, lapsivaikutusten arvioinnit eivät toteudu. Sukupuolineutraalin avioliittolain myötä toivottavasti tämä nykyinen, perinteinen, saadaan säilytettyä. Mutta sukupuolineutraaliin avioliittoon liittyen: mitä perusoikeuksia sillä jyrätään, jos se tulee voimaan? Sanan- ja mielipiteen ilmaisun vapautta, perusoikeutta, rajoitetaan jo nyt. Eli monista perusoikeuksista tässä parin vuoden aikana ollaan todettu, että niitä ollaan nakertamassa. Nyt ruotsalaiseen eduskuntaryhmään napsahtaa, tuntuu voimakkaammin, kun on kyse kielellisistä perusoikeuksista.

Edustaja Henriksson puhui perustuslakituomioistuimen asettamisesta, sen saamisesta Suomeen. Se on erittäin hienoa, että hän alkoi puhua tästä asiasta, koska me olemme puhuneet jo aiemmin perustuslakituomioistuimen saamisesta. Itse asiassa on useampia juristeja, jotka ovat sanoneet, että sellainen pitäisi Suomeen saada, kun teillä poljetaan tyttöjen ja naisten oikeuksia, lasten oikeuksia, sanan- ja mielipiteenvapautta ja niin edelleen. Eli meillä on monia, monia asioita, perusoikeuksia, mitä ikävä kyllä Suomessa ollaan nakertamassa.

Paljon tästä voisi puhua, monia hyviä puheenvuoroja on käytetty. En käytä aikaa enempää. Toivon, että eduskunta äänestää viisaasti, äänestää niin, että tämä lakiehdotus hylätään tässä aikataulussa. Tämä on erittäin tärkeä ja tarpeellinen uudistus, mutta silloin, kun tehdään isoja ja tärkeitä uudistuksia, täytyy olla riittävä aika, riittävä harkinta, ja kun sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhteydessä kevätpuolella (Puhemies koputtaa) on tulossa isoja asioita (Puhemies koputtaa), niin silloin voitaisiin tämäkin asia katsoa paljon tarkemmin.

17.09 **Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa puhemies! Helsingin Sanomat julkaisi tänään noin kello 13.30 jutun, jossa RKP haukkuu rajusti hallituksen sairaalapäätöstä ja pohtii jopa presidentti Niinistön pyytämistä apuun, koska Vaasan seudun laaja päivystys siirtyy Seinäjoelle. Jutussa edustaja Henriksson sanoo, että "kyllä se niin on, että kielen oppiminen tavalla, että ymmärtää myös murteita, vaatii aika paljon". Mikäli näin on, se ilmeisesti tarkoittaa, että ruotsin hallitsevat kunnolla ainoastaan ruotsinkieliset tai täysin kaksikieliset. Miksi meillä siis on pakkoruotsi? Peruskoulussa ei suomenkielinen opi ruotsia yleensä kovinkaan paljon eikä usein jatko-opinnoissakaan niin hyvin, että esimerkiksi murteita ymmärtäisi, puhumattakaan siitä, että osaaminen riittäisi täydellisesti erikoissanaston hallitsemiseen, esimerkiksi juuri hoiva-alalla, ja vielä pitäisi murteitakin ymmärtää. Joten miksi edelleen ylläpidämme kallista ja valtaosalle täysin turhaa pakkoruotsia?

Arvoisa puhemies! Samassa Helsingin Sanomien artikkelissa edustaja Wallin sanoo, että "käytännössä hallitus pöllii kuntien rahat ja ohjaa maakuntia rautanyrkillä ylhäältäpäin". (Perussuomalaisten ryhmästä: Siltä se näyttää!) Voisiko edustaja Wallin nyt tarkentaa, mitä hän tarkoittaa kuntien rahojen pöllimisellä? Vuosikymmeniä hallitusvastuussa olleen puolueen jäsenet kaiketi osaavat selittää lehtilausuntonsa niin, ettei sen sisältö jää pelkäksi puskista huuteluksi. Jos hallitus ohjaa maakuntia rautanyrkillä ylhäältäpäin, miten selittyy esimerkiksi Ahvenanmaan monella tapaa etuoikeutettu poikkeusasema? Milloinkohan se asema on sinne ylhäältäpäin nuijittu?

Ja vielä kielellisistä perusoikeuksista. Niistä kyllä ollaan tässä salissa varsinkin nyt huolissaan, kun hallitus yrittää laittaa kuntoon taloutta, joka on sössitty edellisten hallitusten toimesta. Myös tässä salissa ollaan hyvin huolissaan ja järkyttyneitä, ja mitä näitä sanoja tähän liittyykään. Mutta otetaanpas tavallinen suomalainen heteromies (Timo Heinonen: Ihan perussuomalainen!) — perussuomalainen — ja tehdäänpä sille mitä tahansa, niin kuka on huolissaan? Ei ainakaan tässä salissa kukaan, ehkä joku tuolla korvessa.

Otetaanpa vihreät esimerkiksi tuosta. Koppiaiset ja sammakotkin ovat varmasti tärkeämpiä kuin semmoinen tavallinen ihminen, joka on tehnyt työtänsä, koko elämänsä täällä rakentanut yhteiskuntaa ja niin edelleen. Vasemmisto on varmasti enempi huolissaan nyt muun muassa oikeudessa olevista terroristeista kuin siitä tavallisesta heteromiehestä. (Li Anderssonin puheenvuoropyyntö) — Minun puheenvuoroni on nyt. — Ja niin edelleen. Tätä litaniaa voisi jatkaa vaikka kuinka pitkään, mutta todennäköisesti aika rupeaa loppumaan. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, muutama puheenvuoro sitten käytiin debatti, näin minulle kerrottiin. Sen vuoksi nyt käydään muutama puheenvuoro läpi varsinaisia puheenvuoroja ja sitten otetaan debatille taas sijaa ja tilaa. Sopinee näin.

17.13 **Joakim Strand r:** Arvoisa puhemies, värderade talman! Olen useasti ihmetellyt monen suomalaisen päättäjän, virkamiehen ja muidenkin vaikuttajien puutteellista kykyä tai jopa olematonta halua ymmärtää yksinkertaisia taloudellisen arvonluonnin mekanismeja sekä eri päätösten dynaamisia vaikutuksia. Käytännön päätöksenteossa Suomen hyvinvointipalveluiden rahoittamisen kannalta ylivoimaisesti tärkeintä eli yritystoimintaa laajassa mielessä ja erityisesti korkean jalostusasteen vientiteollisuuden toimintaedellytyksiä ei yleensä jostain syystä huomioida pätkääkään.

Tuore ja surullinen esimerkki vallalla olevasta vanhanaikaisesta byrokraattisesta sektoriajattelusta ovat niin sanottu sote- ja maakuntauudistus ja nyt sitä ennen hätäisesti hyväksyttäväksi esitetty terveydenhuoltolain ja päivystysjärjestelmän muutos. Poliittisen lehmänkaupan perusteella ollaan laittavinaan Suomea kuntoon, ikään kuin asioita voisi hoitaa Excel-taulukolla huomioimatta dynaamisia vaikutuksia sote-palveluiden maksajan eli elinkeinoelämän kannalta — tässä puhuttiin, että pannaan taloutta kuntoon.

Hallituksen esityksessä vaikutukset yrityksiin kuitataan usein yhdellä lauseella: "ei merkittäviä vaikutuksia yritystoimintaan". Niitä ei siis analysoida pätkääkään. Aika surullista tulevia ylivelkaantuneen Suomen sukupolvia ajatellen, etteivät esitysten vaikutukset yrityksiin kiinnosta.

Maassamme on kuitenkin onneksi aloja ja alueita, jotka pärjäävät globaalissa kilpailussa erinomaisen hyvin takoen koko Suomen hyvinvointipalveluiden rahoittamiseksi huomattavasti enemmän miljardeja kuin itse kuluttavat. Esimerkiksi Vaasan seudulla, josta on puhuttu, asuu 2 prosenttia Suomen väestöstä, mutta sieltä lähtee lähes 40 prosenttia koko Suomen energiateknologiaviennistä. Euroissa mitattuna monikielisen Pohjanmaan yritykset tuovat maahan enemmän rahaa hyvinvointipalveluiden rahoittamiseksi kuin viisi vähiten vievää maakuntaa yhteensä. Hyvät ystävät, tällä rahalla rahoitetaan monet sairaalat ja paljon muuta.

Pariisin ilmastosopimuksen hyväksymisen alla toivoisi maamme hallituksen olevan ehkä ylpeäkin siitä, että Pohjoismaiden johtava energiaklusteri sijaitsee Suomessa ja Vaa-

sassa, joka on myös ainoa paikkakunta Suomessa, jossa yksityiset yritykset markkinaehtoisesti ovat viime vuosina lisänneet panostuksia tutkimukseen ja kehitykseen. Energiaklusterin kärkiyrityksen Wärtsilä Finlandin toimitusjohtaja totesi julkisesti, kuinka Vaasan keskussairaalalla on merkittävä rooli heidän ekosysteemissään ja kuinka sairaalan asemaa olisi vahvistettava tulevien vuosien kasvuodotusta silmällä pitäen.

Mielestäni pienen, viennistä riippuvaisen maan päättäjien tulisi kuunnella aika herkällä korvalla, jos maailmanennätysmoottoreita valmistavat toimijat puhuvat kasvuodotuksista. No, mitä tekee hallitus? Ainakin nyt käsissä olevan esityksen mukaan lähdetään tietoisesti heikentämään Vaasan keskussairaalaa. THL:n eri mittauksissa Vaasan keskussairaala on jatkuvasti kahden kolmen sairaalan kärkijoukossa. Pohjanmaan maakunnassa väestö kasvaa, toisin kuin monessa muussa maakunnassa. Vaasan väestötiheys on moninkertainen moneen muuhun maakuntakeskukseen verrattuna, noin neljä viisi kertaa enemmän kuin Seinäjoella per neliökilometri. Kansainvälinen lentokenttä ja laivaliikenne lisäävät suuronnettomuuden riskiä. Matka yliopistosairaalaan on maan pisin. Sairaala takaa käytännössä 100 000 ruotsinkielisen perustuslailliset oikeudet.

Esimerkiksi Sitran tilaamassa selvityksessä Vaasa oli sijalla viisi, selkeästi yksi laajan päivystyksen sairaaloista kahdentoista mallissa. Siinä ei katsottu puoluetoimistoja vaan katsottiin ihmisten kannalta. Surkuhupaisimpia esimerkkejä viime vuosisadan sektoribyrokratiasta tai pahimmassa tapauksessa puoluetaktikoinnista ovat kommentit siitä, että sijainti rannikolla olisi ongelma. Ei tarvitse hirveästi maapalloa tutkailla, kun huomaa, että merkittävät vienti- ja osaamiskeskittymät sijaitsevat nimenomaan rannikoilla. Sitä se kansainvälinen kauppa on, ja siihen kykeneviä alueita on syytä Suomen kannalta vahvistaa, jos meinaa olla rahaa tulevaisuudessa ylläpitää palveluita.

Välillä kauniisti normien purusta ja vapaudesta yrittää puhuva hallitus on nyt siis lailla kieltämässä hallituksen oman työllisyystavoitteen ajat sitten saavuttanutta Pohjanmaan vientirannikkoa ylläpitämästä itse luomillaan rahoilla sellaista erikoissairaanhoidon järjestelmää, joka globaaleilla markkinoilla kilpailevien yritysten ekosysteemiin ehdottomasti kuuluu. Ei mitään järkeä.

Arvoisa hallitus, älkää tietoisesti ampuko lypsävää lehmää. Vaasan keskussairaalan lisääminen laajasti päivystävien joukkoon vahvistaa koko Suomen julkisen sektorin rahoituspohjaa nyt ja tulevaisuudessa. — Seuraavaksi varmasti edustaja Heinonen kertoo, miksi kokoomusta ei kiinnosta vientiteollisuuden toimintaedellytysten turvaaminen, miksi numero 12 on isänmaan bruttokansantuotetta tärkeämpi.

17.19 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Varmasti viennistä ja talouskasvusta voimme käydä hyvän keskustelun vielä ennen tämän vuoden loppua istunnossa. Tänään meillä on käsittelyssä kuitenkin päivystysasetus ja sairaaloiden tulevaisuus, ja tässä maassa vihdoin on hallitus, joka pystyy tekemään sote-uudistuksen, jota tässä maassa on kyllä väännetty aivan riittävän kauan. Itse pidän hyvin vastuuttomina sellaisia puheenvuoroja, joita julkisuudessa on kuultu, että kun ja jos valtaan pääsevät nämä puolueet, niin ne tulevat tämän sote-uudistuksen kaatamaan, se on käsittämätöntä ja vastuutonta. En usko, että Suomesta löytyy montaakaan sellaista ihmistä, joka haluaisi sote-uudistuksen kumota.

Tuossa debatissa totesin, että hyvä hoito on tärkeintä, ja itse toivon, että tämä sote-uudistus ennen muuta varmistaa sen, että ne palvelut, joita tarvitaan usein, päivittäin, viikoittain, ehkä kuukausittainkin, ovat aina lähempänä, mutta toisaalta sitten ne palvelut, joita tarvitaan ehkä kerran elämässä taikka jonkin hoitojakson ajan, voivat olla hivenen kauem-

panakin. Ainakin itse silloin mielelläni valitsen sellaisen paikan, mistä saan maan parasta hoitoa.

Tämä 12-luku on tietysti monessa mielessä mielenkiintoinen. Kun katsoo, mitä sen sisällä on, niin sieltä löytyy 12, voisi sanoa, kaikki erilaisia sairaaloita. Sieltä löytyy viisi yliopistollista sairaalaa — Helsinki, Turku, Tampere, Kuopio, Oulu — mutta eivät nekään ole samanlaisia keskenään, eivätkä myöskään ne seitsemän muuta jäljelle jäävää sairaalaa ole keskenään samanlaisia. Tässä lähetekeskustelussa...

Arvoisa puhemies! Tulen hetkeksi sinne.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Mielellään, 2 minuuttia alkaa olla täynnä.

Oikein mielellään. (Naurua — Puhuja siirtyi puhujakorokkeelle)

Arvoisa puhemies! Arvostan kannustavia sanoja ja mielelläni pienen hetken jatkan täältä puhujakorokkeelta. — Tämän lain lähetekeskustelussa käytin hivenen pidemmän puheenvuoron, jossa kävin asiaa läpi. Itse en sosiaali- ja terveyspuolen kysymyksissä ole millään tavalla asiantuntija, ja minun omat silmäni tähän isoon uudistukseen avasi se, kun kuuntelin Ykkösaamua, jossa alan asiantuntija kävi läpi tätä sairaalarakennetta, jota tässä ollaan tekemässä. Hän kuvasi erittäin hyvällä tavalla sitä, miten meillä sairaalat erikoistuvat. Esimerkiksi Meilahti on aivan omassa luokassaan näistä sairaaloista, jopa niiden päivystysten osalta, ja sieltä tullaan alaspäin näiden viiden yliopistollisen sairaalan kohdalla ja sitten seitsemän muun sairaalan kohdalla. Jopa niissä on eroavaisuuksia, eivät ne ole millään tavalla identtisiä keskenään, ja näin tulevaisuudessa tulee entistä enempi olemaan.

Alussa toin sen esille, että jos joskus — toivon, että en, mutta jos joskus — tarvitsen tai kuka tahansa tarvitsee johonkin parasta mahdollista hoitoa, niin itse toivon, että siinä ei tarvitse tinkiä sen takia, että me olisimme vain ylläpitäneet 12:ta tismalleen samanlaista sairaalaa tai seitsemää tismalleen samanlaista sairaalaa. Itse toivon, että niistä seitsemästäkin löytyy jostain se paras hoito, joka auttaa siihen hoidon tarpeeseen, mikä kohdalle sattuu. Totta kai itsekin olisin toivonut, että näiden 12 sairaalan joukossa olisi ollut esimerkiksi oma lähin sairaalani Hämeenlinna, mutta itse uskon, että me tulemme tästäkin selviämään.

Vähän samanlainen keskustelu aikanaan käytiin eduskunnassa, kun omasta vaalipiiristämme valtakunnallinen Heinolan reumasairaala lopetettiin. Silloin käytiin paljon sitä keskustelua ja sain itsekin runsaasti palautetta, (Päivi Räsänen: Sekin oli huono päätös!) minkä takia ei toimittu näin, mutta alan ammattilaiset, toimivat lääkärit, totesivat monessa, että he eivät lähettäneet enää, kun reumahoito oli muuttunut, ei enää tarvittu sentyyppistä sairaalaa, vaan niitä hoitoja annettiin Oulussa ja monessa muussa paikassa, ja näin varmasti tulevaisuudessakin tulee tapahtumaan.

Arvoisa puhemies! Pidän tärkeänä sitä, että meillä turvataan myös toisella kotimaisella hoitoja. Näin olen ymmärtänyt, että tässäkin uudistuksessa tullaan huolehtimaan siitä, että myös ruotsinkieliset saavat hoitoa omalla äidinkielellään Vaasan ja Seinäjoen alueella näissä sairaaloissa.

17.24 **Johanna Karimäki vihr:** Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen laajan päivystyksen keskittäminen on todella hätäinen päätös. Juuri nyt alueilla, maakunnissa, pohditaan juuri sille alueelle sopivaa parasta mallia ja ratkaisua. Osalliset ja sadat asiantuntijat eri

työryhmissä pohtivat, mikä on parasta juuri meidän maakunnallemme, ja kuitenkin hallitus runnoo tätä esitystä hätäisesti läpi budjettilakina.

Tässä on oppositio esittänyt hyvin vahvasti perusteltua kritiikkiä tälle esitykselle. Esille ovat nousseet myös kielelliset oikeudet erityisesti Vaasan sairaalan osalta. Perustuslakivaliokunnan lausunnon perusteella juuri Vaasan sairaala turvaisi parhaiten kielelliset oikeudet alueella. Jos mietitään ihmistä hädän hetkellä, niin silloin oma kieli on mitä merkityksellisin, ja erityisesti ikäihmisten kannalta se on todella tärkeää. Tämä Pohjanmaan energiaklusteri, rannikkokaupunki Vaasa, on kohdannut jo monenlaisia menetyksiä. Sieltä on viety yhtä ja toista ja nyt sitten myös laajan päivystyksen aluesairaala.

Sote-uudistuksesta vielä muutama sana. Hallituksen sote-lainsäädännöstä puuttuu olennaisesti tämä valinnanvapauspalikka — miten se tullaan toteuttamaan — mutta joka tapauksessa se tulee johtamaan julkisten palveluiden pakkoyhtiöittämiseen. Se luo tehottomuutta, tilaaja—tuottaja-rumbaa, kankeaa paperinpyöritystä ja byrokratiaa. Tämän sijaan pitäisi laittaa julkiset palvelut kuntoon, julkiset palvelupolut, hoitopolut, niin että ihmiset saisivat hoitoa ja hoitoonpääsy olisi turvattu. Toki yksityisiä palveluja voidaan käyttää siinä sivussa muun muassa palvelusetelien avulla tai henkilökohtaisella budjetilla, mutta olen todella huolissani siitä, että nyt ollaan luomassa terveysbisnestä, (Puhemies koputtaa) ja olen huolissani suomalaisen terveydenhuollon tulevaisuudesta ja tasa-arvosta.

17.26 **Anna-Maja Henriksson r:** Värderade talman, arvoisa puhemies! Tässä puolitoista viikkoa sitten valtioneuvoston kanslia julkaisi raportin, jonka otsikko on "Sosiaali- ja terveyspalveluiden tarpeen, käytön ja tuottamisen alueelliset muutokset ja tulevaisuuden vaihtoehdot". Se on karua luettavaa, varsinkin kaikille niille kansanedustajille, jotka eivät ole kotoisin niiltä 12 kaupunkiseudulta, jotka ovat saamassa laajaa päivystystä.

Tässä tulee esille, ketkä ovat tulevat voittajat, ketkä ovat tulevat häviäjät. Kymenlaakson osalta arvioidaan, että Kotka ja Kouvola menettävät noin 20 prosenttia toimintavolyymistään. Etelä-Savon, Mikkelin ja Pieksämäen, osalta arvioidaan, että ne menettävät noin 30 prosenttia volyymistään. Itä-Savo, Savonlinna, menettää noin 50 prosenttia volyymistään. Länsi-Pohja, Kemi, menettää noin 60 prosenttia volyymistään. Keski-Pohjanmaa eli Kokkola on menettämässä 20 prosenttia volyymistään, ja Vaasa on menettämässä 20 prosenttia volyymistään. Tässä vain muutama esimerkki.

Tässä todetaan myös, että totta kai tämä tulee vaikuttamaan alueitten kehittämiseen, tulee vaikuttamaan siihen, miten työllisyys lähtee muodostumaan, ja se tulee johtamaan myös siihen, että paikkakunnille, jotka eivät ole voittajien joukossa, tulee menetyksiä — hyviä veronmaksajia muuttaa muualle. Tässä on muun muassa veikattu, että noin 20 prosenttia lähtee Vaasan seudulta, 30 prosenttia Karjalasta ja Keski-Suomesta, 50 prosenttia Etelä-Karjalasta, Keski-Suomesta ja Pohjois-Karjalasta ja niin edelleen.

Tämmöistä meille ei koskaan näytetty, ei perustuslakivaliokunnassa, ja arvioin, että ei ole myöskään sosiaali- ja terveysvaliokunnassa käyty tätä raporttia lävitse. On kuitenkin tehty niin, että meille on kerrottu, että ei tule suuria muutoksia, että on kyseessä vain noin 350 potilasta, jotka tullaan viemään Vaasasta muualle, ja heistä noin 250 viedään ehkä suoraan Tampereelle tai Turkuun ja Seinäjoelle viedään noin 100 potilasta, joista 50 on ruotsia puhuvia.

Arvoisat edustajat, uskotteko, että säästöjä syntyy, jos nämä luvut pitävät paikkansa? (Eduskunnasta: Ei!) Uskotteko, hallituksen edustajat, siihen, että esimerkiksi Vaasan keskussairaalan osalta löydetään se 10 miljoonan säästö sillä, että 100 potilasta lähetetään Sei-

näjoelle? Se on 100 000 euroa per potilas. Voisiko joku hallituksen edustaja kertoa, mistä nämä säästöt tulevat, mitkä kaikki toiminnot ollaan nyt keskittämässä, koska tämä valtioneuvoston kanslian oma raportti kertoo jotain aivan toisenlaista kuin se, mitä meille on kerrottu? Jos tämä on se tiekartta eteenpäin, niin silloin, hyvät edustajat, meillä on rajuja, rajuja toimenpiteitä edessä. Toivoisin, että tässä nyt, kun lyödään lukkoon se, mitä tulevaisuudessa tapahtuu, myös oltaisiin niin rehellisiä, että kerrottaisiin meille kaikille, mistä oikein on kysymys.

Värderade talman! Det är alldeles uppenbart om man läser denna statsrådets rapport, som är pinfärsk, att det kommer att ske en oerhörd omstrukturering av vården i Finland och det kommer att påverka våra regioner och våra landskap. Om den här rapporten är grunden för regeringens beslutsfattande så har vi en enorm omstrukturering framför oss där vinnarna kommer att vara de här 12 områdena med bred jour och förlorarna de övriga. Nu vill jag kanske inte tro att allt i den här rapporten kommer att hända, men någon orsak finns det väl till att man har tagit fram en sådan här rapport.

Det som är bekymmersamt är att vi fortsättningsvis i dag inte här i riksdagen vet vilken den här helhetsbilden kommer att vara. Vi har inte heller fått utredningar på de ekonomiska effekterna på ett sådant sätt att vi skulle kunna tro att de är sanna. Däremot vet vi att man håller på att förändra det som fungerar väl, man håller på att slå sönder strukturer som har byggts upp under flere årtionden. Bland annat i min hemstad Jakobstad, där vi har haft ett sjukhus i hundra år, där till och med Mannerheim har blivit opererad, ska man plötsligt inte få syssla ens med dagkirurgi utan bara med lokal bedövning. Hur är det här möjligt i en rättsstat som Finland? Är det inte så, bästa vänner, att vi faktiskt borde klara av att ge landskapen själva rätt att besluta om vilken nivå på vården man ska ha? Ska vi ha en landskapsreform borde man på riktigt också ha någonting att fatta beslut om. Vi behöver inte en förmyndare vare sig i regeringen eller i social- och hälsovårdsministeriet.

Värderade talman! Jag slutar med att säga att den här debatten och diskussionen har visat att regeringen har ingen som helst plan för hur de språkliga rättigheterna ska förverkligas i Seinäjokimodellen. Den planen finns inte. Det räcker inte med att stå här och säga att "kielelliset oikeudet turvataan". Det är inte det som är det avgörande — vi vill ha konkreta bevis för hur det ska göras i praktiken.

Ja arvoisa edustaja Hakkarainen, me olemme huolissamme kaikista Suomessa asuvista, sekä miehistä että naisista, riippumatta siitä, onko hetero vai homo ja onko nuori vai vanha. Me tiedämme, että kieli on tärkeä osa potilasturvallisuutta, niin sinulle suomenkielisenä kuin myös minulle ruotsinkielisenä ja varsinkin niille, jotka eivät osaa yhtään sitä toista kieltä. Sen takia tässä pitäisi oikeudenmukaisuuden olla se ohjenuora ja tässä pitäisi tehdä sellaisia päätöksiä, jotka myös ovat käytännössä oikeudenmukaisia meille kaikille suomalaisille. Nyt tässä on käymässä toisin.

17.34 **Päivi Räsänen kd:** Herra puhemies! Täällä on ansiokkaasti pidetty esillä ongelmia kielellisten oikeuksien toteutumisessa, ja itsekin yhdyn tähän huoleen. Jokaiselle tulee turvata oikeus saada hoitoa omalla äidinkielellään kaksikielisessä maassa, suomeksi tai ruotsiksi.

Mutta samalla tämä esitys aiheuttaa merkittäviä painopisteen muutoksia aluepoliittisesti: resurssinsiirtoa Kanta-Hämeestä, Pohjanmaalta, Kymenlaaksosta, Etelä-Savosta, Kai-

nuusta ja Keski-Pohjanmaalta muihin maakuntiin. Tämä esitys perustuu teoreettiseen malliin, jossa optimoidaan matka-aikoja lähimpään laajan päivystyksen yksikköön, ja valtakunnallisesti matka-aikoja optimoimalla arvioidaan päästävän tarkoituksenmukaiseen päivystysresurssien jakautumiseen päivystysyksiköissä. Mutta malli ei huomioi päivystysyksiköiden toiminnan volyymiä eikä väestöpohjia. Kolme suurinta laajan päivystyksen sairaaloiden luettelon ulkopuolelle jäänyttä sairaalaa eli Kanta-Häme, Vaasa ja Kotka ovat resursseiltaan ja väestöpohjaltaan merkittävästi suurempia kuin taas kaksi pienintä laajan päivystyksen sairaalaa eli Lappeenranta ja Lappi ja samaa suuruusluokkaa kolmanneksi pienimmän eli Joensuun kanssa.

Arvoisa puhemies! Tahdottiin tai ei, tällä esityksellä annetaan viesti kahden kerroksen erikoissairaanhoidosta, ja tämä jo nyt vaikuttaa kielteisesti erikoislääkäreiden ja muun terveydenhuoltohenkilöstön motivaatioon ja halukkuuteen pysyä tai hakeutua niihin keskussairaaloihin, jotka jäävät laajan päivystyksen statuksen ulkopuolelle. Hämeen vaalipiirin kansanedustajana en voi olla tähän esitykseen tyytyväinen.

17.36 **Li Andersson vas:** Arvoisa puhemies! Tässä kun kuunteli erityisesti perussuomalaisten pitämiä puheenvuoroja, niin heräsi huoli siitä, tietävätkö perussuomalaisten edustajat, kuinka laajasti tämä esitys vaikuttaa terveydenhuollon palveluihin koko maassa, ei ainoastaan Pohjanmaalla. Itse olen keskustellut tämän esityksen ongelmista yhden miehen kanssa Loimaalla ja toisen miehen kanssa Raahessa, ja he molemmat ovat huolissaan siitä, miten aluesairaaloiden käy Loimaalla ja Raahessa, kun tämän hallituksen esityksen myötä kaikki anestesiaa vaativat kirurgiset toimenpiteet keskitetään laajan päivystyksen sairaaloihin.

Eli kyllä tässä on myöskin kyse siitä, että palveluita keskitetään hyvin isosti, (Sari Sarkomaa: Keskitetään yhteispäivystyksiin!) ja vasemmistoliitto olisi toivonut tähän esitykseen tätä alueellista liikkumavaraa, joka jossain vaiheessa valiokunnan käsittelyssä oli vielä pöydällä yhtenä vaihtoehtona.

Tämän lisäksi tässä on myöskin kyse siitä, miten turvataan ruotsinkielisten suomalaisten perustuslaillisia oikeuksia saada sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita omalla äidinkielellään. Mielestäni tässä ei ole minkäänlaista ongelmaa perustuslaissa, ei ole minkäänlaista ongelmaa perustuslakivaliokunnassa tämän arvioinnissa, vaan kyllä se keskeisin ongelma tässä on se valinta, minkä hallitus on tehnyt, kun jätti tämän 12+1-mallin toteuttamatta, joka kaikista parhaimmalla tavalla olisi ruotsinkielisten suomalaisten kielelliset oikeudet turvannut.

17.38 **Leena Meri ps:** Arvoisa herra puhemies! Edustaja Anderssonille vastaan, tiedämmekö me perussuomalaiset, että tämä koskee koko maata: kyllä. Itseäni huolestutti perustuslakivaliokunnassa monesti se, että tämä keskustelu kiteytyi hyvinkin paljon nimenomaan näihin kielellisiin oikeuksiin, ja olisin ehkä toivonutkin laajempaa käsittelyä myös siitä puolesta, mutta sitä ei nostettu samalla tavoin perustuslaillisena oikeutena esille, joten emme päässeet sitä käsittelemään. Minä ainakin henkilökohtaisesti tiedän ja käytin tästä siellä puheenvuorojakin ja olen tästä saanut palautetta.

Alun perin oikeastaan pyysin tämän puheenvuoron innoittuneena siitä, että edustaja Tanus otti esille perustuslakituomioistuimen tarpeellisuuden ja viittasi edustaja Henrikssonin puheeseen. En ole tätä Henrikssonin puhetta valitettavasti kuullut, mutta ymmärsin edustaja Tanuksen puheesta, että se olisi toivottavaa sen takia, että jollain lailla tämä hallitus tai

tämänhetkinen eduskunta olisi polkenut naisten ja lasten oikeuksia, jos ymmärsin ja merkitsin oikein. Sinänsä ihmettelen tätä lausuntoa. Toki teillä oppositiossa voi olla erilaisia ajatuksia, teillä voi henkilökohtaisesti olla erilaisia ajatuksia, mutta me olemme antaneet koko tämän hallituskauden yksimielisiä lausuntoja perustuslakivaliokunnasta, näissä on ollut myös edustaja Henriksson mukana. Jos on näin, että kyseenalaistetaan perustuslakivaliokunnan kannanotot, niin tietysti se vähän antaa oudon käsityksen, jos on itse mukana yksimielisesti niissä lausunnoissa ja silloin kokee, että perustuslakituomioistuin olisi jotenkin parempi. Ainakin silloin toivoisin, että rehdisti jättäisi eriävän mielipiteen ja ilmaisisi sen näkemyksensä. Minusta se on meidän perustuslakivaliokuntamme arvovaltaa hyvinkin väheksyvää, jos joku sanoo, että me tarvitsemme perustuslakituomioistuimen. Olen sitä itsekin joskus miettinyt. Siinä tietysti on haasteita, jos jälkikäteen esimerkiksi perustuslainmukaisuutta arvioidaan: mitkä ovat silloin henkilöiden oikeudet, onko heillä taannehtivasti mahdollisuus, oikeus saada vahingonkorvausta, kysymykset esimerkiksi siitä, ovatko nämä tuomarit pysyvissä viroissa, mikä on heidän esteettömyytensä, puoluetaustansa ja näin poispäin, vai pitäisikö sen olla sellainen järjestelmä niin kuin Yhdysvalloissa, että siellä vaalikausittain muuttuu nämä? (Laura Huhtasaari: Pitäisi!) Tämä vastauksena edustaja Tanuksen pohdintaan.

Ja vielä sen sanoisin, että meillähän on ollut hyvin monentyyppisiä lakeja: meillä on ollut verolakeja, ulkomaalaislakeja, kansainvälistä avunantoa ja tämäkin, eli hyvin monista ollaan annettu lausunto. Ja tosiaan: RKP on ollut mukana kaikissa yksimielisissä lausunnoissa.

Vielä olisin ottanut puheeksi, että tästähän oli myös perustuslakiasiantuntijoillakin erilaisia näkemyksiä. Esimerkiksi professori Veli-Pekka Viljanenhan — arvostettu professori, jota hyvin paljon käytetään perustuslakivaliokunnassa — ei nähnyt tässä perustuslaillisia ongelmia. Hän pohti tuota aikaisempaa perustuslakivaliokunnan kannanottoa vuodelta 2009 ja piti sitä jonkinlaisena optimointikäskynä siitä, että ruotsin kieli on merkittävää ja sille pitää antaa merkittävä painoarvo, mutta hän toteaa, että "kannanottoa ei voida kuitenkaan mielestäni tulkita niin pitkälle menevästi, että kielelliset oikeudet olisivat ainoa ja kaikissa tapauksissa myös ratkaiseva kriteeri". Hän pohtii ja punnitsee näitä asioita ja toteaa, "ettei tällaista myös oikeuteen välttämättömään huolenpitoon ja riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin kytkeytyvää ratkaisua voida tehdä antamalla kielellisille oikeuksille suoraviivaisesti ratkaiseva painoarvo punninnassa muiden perusoikeuksien toteutumisen kustannuksella" — eli näin ei voida tehdä — ja hän katsoo, että käsityksensä mukaan hallituksen esityksen perusteluissa, ministeriön lausunnossa on pystytty uskottavasti esittämään, että ehdotettu ratkaisu on väestön palvelutarpeen, saavutettavuuden ja potilasturvallisuuden kannalta vaihtoehdoista parempi — elikkä tämä Seinäjoki. Tässä on ollut hyvin erilaista punnintaa, ja siitä huolimatta perustuslakivaliokunta asetti edellytyksen, että nämä kielelliset oikeudet tulee turvata, mutta ei halunnut määrätä, miten se toteutetaan.

Täällä on pyydetty hallituksen edustajia esittämään näitä kustannuslaskelmia ja arvioita. Minä en valitettavasti pysty tekemään niitä arvioita vaan olen luottanut sosiaali- ja terveysministeriön virkavastuulla antamiin lausuntoihin ja en kovin heppoisin perustein lähtisi niitä arviomaan. Myös ministeri Rehula on julkisuudessa tätä hämmästellyt. Tietysti aina on olemassa lausuntoja ja tilastoja, jotka voivat mennä ristiin, mutta sillä perusteella me emme ehkä yhtäkään lakiehdotusta täältä ulos saisi, koska aina voi olla joku tilasto, jossa on jotakin toisenlaista, poikkeamaa.

17.43 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisi erittäin hyvä, jos edustaja Meri ensin kuuntelisi, mitä itse olen sanonut tänään tästä perustuslakituomioistuimesta. En ole hetkeäkään väittänyt, että perustuslakivaliokunta olisi tässä tehnyt väärän päätöksen. Olen itse ollut mukana tekemässä sitä. (Leena Meri: Niin olet!) Olen kritisoinut sitä, että tänään aamupäivällä hallituksen edustajat äänestivät sitä vastaan, että sosiaali- ja terveysvaliokunnan esitys ja kirjaus siitä, miten laissa nyt turvataan kielelliset oikeudet, olisi lähetetty takaisin perustuslakivaliokuntaan, koska se olisi nyt ollut se ele, mitä me olisimme tarvinneet. Meidän olisi perustuslakivaliokunnassa pitänyt saada arvioida uudelleen, täyttääkö se, mitä StV on omassa esityksessään tuonut esille, niitä perustuslakivaliokunnan ehtoja, mitkä olemme ponnen taakse laittaneet. Kun kerran näin (Puhemies koputtaa) ei haluttu tehdä, niin sen takia näen, että meillä on valitettavasti se tilanne, että tarvitaan perustuslakituomioistuinta.

17.45 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä syystä toinkin esille hyvin "jos"-muodossa sen, kun en ollut kuullut edustaja Henrikssonin puhetta. Minun käsitykseni mukaan perustuslakivaliokuntaan yleensä palautetaan sellaisia esityksiä, joita perustuslakivaliokunta itse pyytää. Tuossa kuulin tällaisen luvun, että oliko 18 vuoden aikana kolme esitystä, jotka olisi sinne vielä uudestaan lähetetty. Se, että eduskunta on demokraattisesti päättänyt olla lähettämättä joidenkin esityksestä lakiesityksen perustuslakivaliokuntaan, tuskin puoltaa sitä, että tarvitsisimme esimerkiksi perustuslakituomioistuinta tai tämä laki olisi ehdottomasti perustuslain vastainen. Näin itse ajattelen. Minä en ymmärrä sitä, miten se tähän keskusteluun suoranaisesti liittyy. Mutta toki ymmärrän senkin, että RKP ei ole hyväksynyt näitä perusteluita, ja silloin on semmoinen tilanne, että haluaa kuitenkin viimeiseen asti taistella sen asian puolesta.

17.46 **Peter Östman kd:** Arvoisa puhemies! Edustaja Hakkaraiselta ei herunut ymmärrystä meidän suomenruotsalaisten suureen huolenaiheeseen eli siihen, miten hallitus pystyy takaamaan terveyspalveluja. (Eva Biaudet: Ei kaikkien tarvitse!) Enemmän hän oli huolissaan suomalaisista heteromiehistä.

Perustuslaissa on selkeästi määritelty Suomen kansalaisuus: saadaan syntymän ja vanhempien kansalaisuuden perusteella sen mukaan, kun lailla tarkemmin säädetään. Edustaja Hakkarainen, olen itse tavallinen suomalainen heteromies, vaikka äidinkieleni on ruotsi. (Eva Biaudet: Minun mielestäni ei kovin tavallinen!) Perustuslaissa säädetään edelleen, että ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella, joten toivoisin, että edustaja Hakkarainenkin ymmärtäisi, että tämä on suuri huolenaihe, miten hallitus pystyy tällä päätöksellään takaamaan meille suomenruotsalaisille terveyspalveluja omalla äidinkielellämme.

17.47 **Sari Tanus kd:** Arvoisa puhemies! Ensin edustaja Merelle tuosta perustuslakituomioistuimesta, josta mainitsin: Ei ollut mitenkään erityisesti tämä hallitus mielessä, vaan kaiken kaikkiaan sitä on meille ehdoteltu tai tavallaan huomion kiinnittämistä tämmöisen mahdollisuuden saamiseksi myös Suomeen, kun ajattelemme, että meillä, niin kuin olen puhunut, tyttöjen ja naisten oikeuksia poljetaan, jos ajatellaan, että eettisen tai uskonnollisen vakaumuksen vuoksi, jos on se vakaumus, ettei voi toisen elämää lopettaa, blokeerataan pois opiskelumahdollisuudet, työmahdollisuudet, uralla etenemisen mahdollisuudet.

Edellinen eduskuntakin sääti sukupuolineutraalin avioliittolain ilman lapsivaikutusten arviointia, ja näitä liitännäislakeja esimerkiksi viedään koko ajan eteenpäin ilman lapsivaikutusten arvioita. Siihenkin on joku sanonut, että jos perustuslakituomioistuin olisi, niin näitä voisi viedä eteenpäin. Edelleenkin meillä on sanan- ja mielipiteenilmaisun vapaudessa rajoituksia jo nyt olemassa eli tämäntyyppisiä asioita, mitä toin esiin.

Nyt ruotsalainen eduskuntaryhmä on hyvin ymmärrettävästi huolissaan. Olen samaa mieltä, että nämä kielelliset perusoikeudet ovat vaarassa nyt, että nyt, niin kuin edustaja Biaudet'kin otti esille, olemme nakertamassa sitä peruskiveä, jonka päälle Suomi on rakentunut. Nyt on kyse kielellisistä perusoikeuksista, mutta me olemme puhuneet jo monista eri perusoikeuksista, mitä Suomessa on valitettavasti oltu nakertamassa jo aiemmin.

Mutta nopeasti sanottakoon vielä, mihinkä alun perin oli puheenvuoro pyydetty. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, sairauksien ennaltaehkäisy, on yksi tärkeä kärkihanke. Siihen tarvitaan tietysti toimivia rakenteita mutta myös se, että pienemmissä yksiköissä monta kertaa toiminta on hyvin joustavaa ja näppärää ja myös tehokasta, mutta kaiken sen perustana, niin kuin sanottu, hyvä kommunikaatio, hyvä yhteisymmärrys niin potilaan, asiakkaiden kuin henkilökunnankin välillä on kaiken (Puhemies koputtaa) lähtökohta ja kaikista tärkein hyvään hoitoon pääsemiseksi.

17.49 **Päivi Räsänen kd:** Arvoisa herra puhemies! Haluan vielä kiinnittää huomion terveydenhuoltolakiesityksen 50 §:ään, joka aiheuttaa erittäin merkittävän muutoksen ja täysin erilaisen pohjan toiminnan järjestämiselle eri sairaalakategorioissa. Nimittäin laajan päivystyksen keskussairaaloiden tulee tuon pykälän mukaan pystyä tarjoamaan laajasti palveluja useilla lääketieteen erikoisalueilla, mutta muiden keskussairaaloiden tulee sen sijaan ylläpitää valmiutta väestön tavanomaisten terveysongelmien hoitoon. Terveysongelmat ja toisaalta erikoissairaanhoidon määritelmän mukainen lääketieteen erikoisalojen mukainen sairauksien tutkiminen ja hoitaminen ovat kaksi eri asiaa. Terveysongelmien hoito ei ole oikea määritelmä keskussairaalan toiminnalle, ja tätä ei mielestäni ole riittävästi avattu. Sitä ei ole itse asiassa lainkaan avattu yksityiskohtaisessa käsittelyssä, ei mietinnössä eikä hallituksen esityksessä. Silti tuodaan tämmöinen hyvin merkittävä muutos näiden muiden sairaaloiden toiminnan tarkoituksen määrittelyyn.

17.50 **Anna-Maja Henriksson r:** Arvoisa puhemies! Edellinen sote-uudistusyritys kaatui perustuslakivaliokuntaan, ja se kävi sosiaali- ja terveysvaliokunnassa. Sen jälkeen se lähetettiin takaisin perustuslakivaliokuntaan, (Sari Sarkomaan välihuuto) jossa se kaatui. — Joo, kyllä.

Mutta nyt oli tilanne se, että meillä on kirjaus tässä perustuslakivaliokunnan lausunnossa, joka on tämän kuuloinen: "Mikäli sosiaali- ja terveysvaliokunta hyväksyy hallituksen esittämän mallin laajan päivystyksen sairaaloista, kielellisten oikeuksien käytännön toteutuminen tulee turvata vähintään asettamalla Seinäjoen keskussairaalalle nimenomainen lakisääteinen velvoite huolehtia siitä, että Vaasasta Seinäjoelle siirtyvät ruotsinkieliset voivat käytännössä käyttää omaa kieltään."

Sosiaali- ja terveysvaliokunta vastaa tähän tällaisella kirjauksella: "Väestön kielellisten oikeuksien turvaamiseksi Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin on järjestettävä päivystyspalvelut suomen ja ruotsin kielellä siten, että potilas saa palvelut valitsemallaan kielellä." Minun mielestäni tämä ei ole ollenkaan sama asia. Tässä puhutaan vain päivystyspalveluista eikä puhuta siitä, että tämän pitää toimia myös käytännössä. Hallituksen edustajat eivät

ole pystyneet tässäkään salissa tänäänkään osoittamaan, millä tavalla on tarkoitettu, että tämä toimisi käytännössä. Sen takia, ja kun StV-valiokuntakaan ei ole tästä asiasta kuullut asiantuntijoita, asia olisi pitänyt laittaa takaisin perustuslakivaliokunnalle, mutta hallitushan jyräsi, hallitus ei halunnut sitä tehdä. Sen takia näen, että tässä on nyt perustuslakivaliokunnan osalta tilanne sellainen, että me emme saa sitä viimeistä varmistelua siitä, että tämä täyttää perustuslain vaatimukset, ja sen takia me tarvitsemme sen perustuslakituomioistuimen.

17.52 **Paavo Arhinmäki vas:** Arvoisa herra puhemies! Tässä hetkeä aikaisemmin edustaja Hakkarainen oli huolestunut tavallisista suomalaisista miehistä. Minä olen tämänkin päivän päätösten jälkeen heistä huolestunut. Tänään hallitus leikkasi — ja te, edustaja Hakkarainen — 190 miljoonaa euroa ammatillisista opinnoista. Autonasentajiksi, kirvesmiehiksi, sähköasentajiksi opiskelevilta tavallisilta suomalaisilta miehiltä te viette opiskelumahdollisuuksia. Te leikkasitte 120 miljoonalla eurolla opintotukea, viette mahdollisuuksia toimeentuloon näiltä tavallisilta suomalaisilta miehiltä, jotka opiskelevat esimerkiksi ammatillisella puolella. Nyt te olette heikentämässä sairaalapalveluita ja terveyspalveluita, joita käyttävät niin tavalliset suomalaiset naiset kuin tavalliset suomalaiset miehet, eli te olette tällä päätöksellä heikentämässä tavallisten suomalaisten miesten asemaa.

Moni varmaan miettii, mihin niitä perussuomalaisia tarvitaan. Symbolisella tasolla kyllä puhutaan tavallisten miesten puolesta, mutta sitten, kun tehdään päätöksiä, ne tavalliset suomalaiset miehet unohtuvat symbolisen puheen taakse. Mutta kyllä tämä on huomattukin. Viimeksi Kontulan ostoskeskuksella lauantaina palaute oli sen suuntaista, että tavalliset suomalaiset miehet ovat huomanneet sen, että eivät heitä ainakaan perussuomalaiset puolusta. (Teuvo Hakkarainen: Aika hyvä puhe!)

17.54 **Leena Meri ps:** Arvoisa puhemies! Minä toivoisin, että meillä on terveys- ja sosiaalipalveluita naisillekin. Toivon mukaan edustaja Arhinmäki, joka käytti hyvän ja pitkän puheenvuoron miesten puolesta, tämän huomasi. Minä olen ymmärtänyt tämän sosiaali- ja terveysuudistuksen myös toisella tavalla, elikkä siinä keskittämällä myös varmistetaan saatavuus ja se, että on riittävät resurssit. Tietysti tuo äskeinen puheenvuoro antoi pikkuisen väärän käsityksen tämän uudistuksen tarkoituksesta. Esimerkiksi sosialidemokraatit ovat ilmoittaneet, että päivystysasetuksen uudistaminen on tarpeellista, mutta ilmeisesti vasemmiston mielestä se ei ole — jos ymmärsin puheenvuoronne, en tiedä, mitä sillä haitte. En tiedä, keitä olette siellä Kontulan ostoskeskuksessa tavanneet (Paavo Arhinmäki: Tavallisia suomalaisia miehiä!) ja minkälainen tilanne se on ollut. Hyvin toisenlaistakin palautetta minä saan. Mutta ehkä meidän ei kannata täällä tätä meidän vaalidebattiamme käydä, käydään se tuolla kuntavaaliteltoilla sitten. (Paavo Arhinämäki: Turpaan tulee perussuomalaisille!)

17.55 **Laura Huhtasaari ps:** Arvoisa puhemies! Nyt olemme paljon keskustelleet 12:sta ympärivuorokautisen laajan päivystyksen yksiköstä, mihin ne on jaettu. Siinä mielessä kyllä ymmärrän tätä, että onhan se totta, että tässä jotkut häviävät ja jotkut voittavat. Nämä päätökset ovat aina sitä, että joillekin se jää ja joiltakin se lähtee pois, joten kyllä minä sympatiseeraan sitä asiaa.

Mutta se, minkä minä olen huomannut, on se, että RKP:lle se erityinen huoli on tämä kieli, ruotsin kieli, ja tämä tapaus nyt viimeistään osoittaa sen, että ruotsinkielinen vähem-

mistö ei luota pakkoruotsitettujen suomenkielisten kykyyn palvella ruotsinkielistä vähemmistöä. Joten tämä tapaus nyt osoittaa sen, että pakkoruotsilta katoaa se vähäinenkin perusta, mitä on pidetty yllä. Minä toivon, että tämä on nyt kaikille sitten selvä.

17.56 **Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa puhemies! Nyt hallitus tekee leikkauksia, välttämättömiä leikkauksia, että saadaan talous kuntoon. Ja niitä tehdään sinne, minkä osuus on valtiorahoitteista. Siis valtio rahoittaa näitä ihmisiä, jotka ovat työttöminä ja niin edelleen, valtioon riippuvuussuhteessa. Elikkä meidän on saatava talous kuntoon, ja se ei varmasti tule sillä kuntoon, että ollaan lisäämässä valtionvelkaa. Me yritämme nyt saada taitettua sen valtion... (Paavo Arhinmäki: Tehän lisäätte sitä!) — Sitä tulee nyt valitettavasti lisää aikaisempien hallitusten päätösten johdosta. — Me emme ole ottamassa tänne esimerkiksi turvapaikanhakijoita. (Paavo Arhinmäki: Hehän ovat tulleet kaikki teidän hallituksen aikana!) — He ovat tulleet meidän hallituksen aikana, koska lainsäädäntö on ollut semmoinen, että se on tullut vastaan meitä. (Jukka Gustafssonin välihuuto — Eva Biaudet'n välihuuto) Aivan varmasti olisi estetty se, jos olisi pystytty. (Välihuutoja — Puhemies koputtaa)

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, sovitaanpa nyt niin, että edustaja Hakkaraisella pidetään puheenvuoro vielä hetken, minuutin verran.

No, minä ajattelinkin, että ollaan Hirvaskankaalla ja tämä on Huutokauppakeisari. Siellä huudetaan, vasemmisto. Menkää sinne sitten seuraavalla kertaa.

Nimenomaan sieltä nyt leikataan, mistä pystytään. Mutta miten voi olla, että nyt tuli toista miljardia ylimääräistä kulua näistä turvapaikanhakijoista? Me olemme vastustaneet heitä koko ajan. Meitä tuli perustuslaki vastaan. Kuka on tehnyt perustuslain, perussuomalaiset vai? Vasta 2011 tuli jytky. Perustuslaki on tehty sitä ennen, ja todennäköisesti myös Arhinmäen puolue on ollut säätämässä sitä, (Paavo Arhinmäki: Kyllä!) ja on myös muita täällä. (Jukka Gustafsson: Ei nyt vähätellä Suomen perustuslakia! — Eduskunnasta: Ollaan ylpeitä siitä!) — Nimenomaan. — No, perustuslaista me emme pääse mihinkään, ja sen takia meillä on nämä kysymykset edessä.

17.58 **Peter Östman kd:** Arvoisa puhemies! Eduskuntatyössä käytetään suomen tai ruotsin kieltä, och eftersom riksdagsledamot Huhtasaari tog upp i sitt anförande bland annat tvångssvenskan så tänker jag nu tala på tvångsfinska till henne, för de är ju likvärdiga, de här båda språken här i riksdagsarbetet enligt grundlagen.

För det första så hänvisade hon till att det skulle vara endast svenska folkpartiet som är oroligt för hur de svenskspråkiga ska få sin service. Ser vi på de här reservationerna som man har gjort i social- och hälsovårdsutskottet så finns alla oppositionspartier med som undertecknare på de här reservationerna och alla oppositionspartier, om jag har förstått det rätt, är lika oroade över hur regeringen ska kunna ordna vård på svenska i Östermyra.

Men ännu en gång säger jag att vi inte ska underminera det att Finland har två språk, vi är ett land med två språk, finska och svenska, ute bland våra medborgare men också här i riksdagen, och denna gång så väljer jag att tala bara på svenska.

17.59 **Sari Tanus kd:** Arvoisa puhemies! Keskushallinto, joka sanelee tiukasti, mitä valtakunnassa eri paikkakunnilla tehdään — kuulostaako jotenkin tutulta? Länsimaiseen demokratiaan nimeltä Suomi tulisi hyvin tiukat, yksioikoiset ohjeet, eikä vain ohjeet vaan

käskyt ja rajoitteet, mitä voidaan terveydenhuollon eri yksiköissä tehdä. Esimerkkinä nostan uudelleen: jos ja kun meillä on paljon terveydenhuollon yksiköitä, esimerkiksi pieniä sairaaloita, joissa on polikliinistä toimintaa, ja jos jossakin tällaisessa on esimerkiksi leikkaussali, jossa ajateltaisiin, että voitaisiin aika ajoin, vaikka kaksi kolme kertaa vuodessa esimerkiksi suuren sairaalan jonoja lyhentääkseen tai jotakin paikallispuudutuksen toimenpidettä helpottaakseen kysyä anestesialääkäriä, että antaisi vaikka minuutin, kahden unen tai relaksaation, niin sellaiseen ei jatkossa voisi tämä yksikkö enää saada lupaa.

Eikö ole aika merkillistä, että jos on paikallinen yksikkö tai alue, mikä voisi suunnitella ja katsoa, miten toiminnallisesti potilaiden ja henkilökunnan ja talouden kannalta olisi järkevintä, niin nyt tämä hallituksen esitys tuo esimerkiksi tämäntyyppisiin tilanteisiin niin tiukat rajoitteet, että edes poikkeuslupaa tämäntyyppisiin ei saataisi? Eli kaikkien, jotka tarvitsivat anestesiologiaa ja leikkaussaliolosuhteita, pitäisi toimia vain niissä yksiköissä, joissa on yhteispäivystys. Tämä kuulostaa ihan joltakin muulta maalta kuin Suomelta, ainakaan sellaiselta länsimaiselta demokratialta kuin minä olen oppinut sen tuntemaan ja toivoisin sen jatkossakin olevan.

18.01 **Laura Huhtasaari ps:** Arvoisa puhemies! Minulla ei ole mitään sitä vastaan, että täällä RKP:n puolueessa tai kristillisdemokraateissa tai jossakin muussa puolueessa ihmiset puhuvat omalla äidinkielellään, kuten ruotsin kielellä. Kysehän ei ole siitä, eikä kyse ole siitä, että olisin perustuslakia tässä asiassa muuttamassa, esimerkiksi laittamassa ruotsin kieltä vähemmistökielten asemaan. Se on edelleen perustuslaissa tällä hetkellä, enkä ole siihen ajamassa muutosta, mutta sillä ei ole mitään tekemistä sen kanssa, että meillä pitää opiskella kaksi kieltä pakosti. Ja tämä aikaisempi keskustelu myös osoitti sen, että siltä on viety pohja pois, koska ruotsinkieliset eivät koe, että tämä pakkoruotsittaminen takaisi sen parempaa kielellistä turvaa heille. Tämä keskustelu on sen osoittanut.

18.02 **Joakim Strand r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nivån börjar vara låg men jämn här, så det kanske inte lönar sig att fördröja debatten alltför länge.

Hakkarainen puhui siitä, että pitää saada maan talous kuntoon, ja siinähän vienti on ihan avainasemassa. Jos nyt tämä yksi, aika ruotsinkielinen Pohjanmaa tuo enemmän euroja kuin viisi vähiten vievää maakuntaa yhteensä, niin ei ehkä kannata välttämättä tietoisesti lähteä heikentämään perusinfraa, joka kaikin objektiivisin perustein sinne kuuluu, kuten laajasti päivystävä sairaala. Jos tuodaan maahan enemmän miljardeja kuin mitä itse kulutetaan, eikö se ole hyvä juttu? Siitä jää rahaa muillekin ja muitten sairaanhoitopiirien rahoittamiseksi.

Då man pratar om språket så är det också en viktig komponent i sådant som hämtar in pengar till landet.

Kieli kannattaa nähdä myös osana sitä mekanismia, joka tuo maahan rahaa. Pohjoismaat ovat meille tärkeä vientimarkkina, ja nämä ruotsinkieliset alueet tuovat enemmän rahaa kuin muut maamme hyvinvointipalveluitten rahoittamiseksi. Myös tämä näkökulma on hyvä pitää mielessä. Minun mielestäni ei ole myöskään oikein esimerkiksi hoitohenkilökuntaa ajatellen, että joudut ottamaan juridisesti vastuuta (Puhemies koputtaa) hyvinkin sairaista, akuutisti sairaista ruotsinkielisistä. (Puhemies koputtaa) Minä olen lukenut saksaa, en halua ottaa saksalaisista kuolevista ihmisistä vastuuta.

18.03 **Anna-Maja Henriksson r** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Problemet i det här landet är ju inte att vi skulle läsa för mycket språk, utan problemet är att vi läser för lite språk. Det är också så att av dagens tjänstemän är det ganska många i den äldre skaran som klarar av en bra svenska, men vi ser tyvärr att de yngre finländarna inte klarar det lika bra, och det hänger ihop med att vi läser för lite. Vi borde läsa mera.

Elikkä vastaus tähän edustaja Huhtasaaren väitteeseen on se, että me tarvitsemme enemmän kielten opetusta emmekä vähemmän. Jos tilanne olisi se, että me todella osaisimme paremmin kieliä, niin sitten tämä ei olisikaan niin suuri ongelma kuin se nyt tänään käytännössä on. Suomelle, Suomen kokoiselle maalle, on erittäin tärkeätä, että meillä on monta kansalaista, jotka osaavat muitakin kieliä kuin sitä omaa äidinkieltä. Ja mitä enemmän kieliä me osaamme, sitä paremmin me tulemme toimeen ulkomailla, sitä paremmin meidän vienti vetää ja niin edelleen. Me tarvitsemme pohjoismaista yhteistyötä. (Puhemies koputtaa) Tämän maan eduksi on se, että luetaan enemmän kieliä kouluissa eikä vähemmän.

18.04 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Jag tycker det är märkligt att man här i riksdagen upplever att det är någonting att eftersträva att man skulle underlätta att barnen i skolan skulle lära sig mindre, vara mindre bildade, veta mindre saker, ha mindre möjligheter att få jobb, ha mindre möjligheter att jobba och resa utomlands.

Minusta on mielenkiintoista, että eduskunnassa koetaan, että on hyvä tavoitella sitä, että nuoret oppisivat vähemmän meidän koulussa ja pärjäisivät huonommin. Minä ainakin haluan puolustaa joka ikistä pientä poikaa ja tyttöä, niin että heillä olisi mahdollisimman hyvät mahdollisuudet pärjätä elämässä, ja yksi osa siitä on kielten opiskelu. Tarvitaan, kuten sanottu, enemmän, jolloin pystyisimme ehkä myöskin kommunikoimaan vähän paremmin ja ymmärtämään toisiamme riippumatta siitä, onko kysymys terveydenhuollosta vai muusta. Se tietenkin tarkoittaisi myös parempia palveluita, mutta ennen kaikkea se hyödyttäisi niitä, jotka itse pystyisivät tekemään enemmän valintoja elämässään. En halua jättää ketään (Puhemies koputtaa) vähemmälle.

18.06 **Joakim Strand r:** Arvoisa puhemies! Lyhyesti: En saanut oikeastaan mihinkään kysymykseen vastauksia. Mutta ainakin siihen haluaisin vastauksen, miksi näitä isoja reformeja ei peilata suhteessa vientiin eikä ylipäätään suhteessa yksityiseen yritystoimintaan. Yleensä hallituksen esityksissä kuitataan vaikutukset yrityksiin yhdellä lauseella: ei merkittäviä vaikutuksia yritystoimintaan. Miksi yritystoiminta, vientiteollisuus ei kiinnosta?

18.06 **Laura Huhtasaari ps:** Arvoisa puhemies! Nyt en ihan ymmärrä, miten se, että Vaasassa ei ole enää laajan päivystyksen sairaalaa, nyt liittyy vientiin suoranaisesti. Tätä yhteyttä en tässä löydä.

Se, mikä on tärkeää: Minä olen sitä mieltä kyllä, että vienti on erittäin tärkeä asia, ja ottaen huomioon esimerkiksi Vaasan siellä on hirveän paljon teollisia työpaikkoja verrattuna todella moneen kaupunkiin. Ja se on totta, että teolliset työpaikat aina säteilevät lisää työpaikkoja muualle.

Mitä vielä tulee tähän pakkoruotsiin, niin sillä ei ole saavutettu sitä, mitä on haluttu, koska kyllä nuoret tietävät, mitä kieliä he oikeasti tarvitsevat. Suomen viennin kannalta ei ole ratkaisevaa, osaammeko me ruotsia vai emme. Islantilaiset, tanskalaiset ja ruotsalaiset eivät myöskään täysin ymmärrä toisiaan, koska kielien vivahteet ovat aika lailla erilaisia. (Eva Biaudet: Aika hyvin kuitenkin!) Joten jos tästä keskustelusta ei mitään muuta hyötyä ole, niin ainakin tämä nyt todistaa sen, että pakkoruotsi on täysin turhaa nykypäivänä. Toivottavasti me pääsemme tästä menneestä maailmasta kansainvälisyyteen, avaamme sydäntämme vähän Euroopalle ja saamme vähän maailmankieliä opiskeltavaksi, koska totta kai inhimillisen ajan, rahan ja oppimiskyvyn puitteissa emme voi ihan kaikkia kieliä opiskella. (Joakim Strand: Onko tämä keskustan linja myös?)

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Katson, että kielipolitiikka vielä jotenkin liittyy tähän asiaan, ja siitä syystä voidaan jatkaa kielikeskustelua.

18.07 **Peter Östman kd:** Arvoisa puhemies! En ole koskaan varannut puheenvuoroani niin nopeasti kuin minä tein äsken, kun kuuntelin Huhtasaaren puheenvuoroa. Totean tässä samalla, että olen iloinen, että Sarkomaa oli huolissaan siitä, että helsinkiläiset pääsevät kiireesti hoitoon — sellainen tilanne voi vielä tulla eteen tänä iltana, jos tämä keskustelu jatkuu näin. Nimittäin pulssi nousi tosi korkealle, kun edustaja Huhtasaari nyt totesi sen, että hallitus ei oikeasti ymmärrä sitä, mikä on se merkitys Vaasan seudun kannalta ja viennin näkökulmasta, että sinne saadaan laajennettu päivystys ja toimiva sairaala, joka kykenee palvelemaan molempia kieliryhmiä yhtä hyvin.

Haluaisin vielä kertoa siitä, mikä vaikutus on kielten osaamisella vientiin. Sanoin sen eilen mutta toistan sen tänä iltana. Toiseksi suurin maa, jonne suomalaisia tuotteita viedään, on Ruotsi. Suurin maa on Saksa, sinne vietiin 7,5 miljardin edestä vuosi sitten, ja vastaavasti Ruotsiin 5,3 miljardin edestä — siis huomattavasti enemmän kuin Venäjälle. Huomattavasti enemmän kuin Venäjälle. Joten kyllä se on tärkeää, että me osaamme kieltä. Ja sanon vielä senkin, että kyllä pohjalaiset yrittäjät pärjäävät vientimarkkinoilla juuri sen takia, että me osaamme ruotsia, me puhumme asiakkaan kielellä, ja se, joka myy asiakkaan kielellä, myy huomattavasti paremmin ja enemmän kuin se, joka lähtee Ruotsiin myymään englanniksi.

18.09 **Annika Saarikko kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koen, että tässä debatissa, jota salissa nyt käydään, on syytä selventää se suhtautumistapa, jolla oman eduskuntaryhmäni koen tätä lakia käsitelleen. Minulle — ja koen, että voin sanoa tämän myös keskustan eduskuntaryhmän puolesta — terveydenhuoltolaki, joka nyt on käsittelyssä, ei ole keskustelua pakkoruotsista tai Suomen oikeudesta olla kaksikielinen maa tai ihmisen oikeudesta omaan äidinkieleensä. Me kannatamme Suomea, joka on elävä kaksikielinen maa. Se ratkaisu, jonka tunnistan herkäksi ja kipeäksi näiden puheenvuorojenkin pohjalta, joita on kuultu, on ratkaisu, joka on terveydenhuollon tulevaisuudenkysymys ja liittyy palveluihin, sisältöihin, ei seiniin. Ja nämä argumentit, joilla esimerkiksi edustaja Huhtasaari täällä kävi tematiikkaa läpi, eivät olleet teemoja, joilla esimerkiksi sosiaali- ja terveysvaliokunta tätä hyvin vaikeaa päätöstä lähestyi. (Eduskunnasta: Hyvä puheenvuoro!)

18.10 **Anna-Maja Henriksson r:** Arvoisa puhemies! On surullista kuulla edustaja Huhtasaaren puhuvan kielistä ja Suomen viennistä, kun me tiedämme, että Pohjoismaat ovat

meille tärkeä, tärkeä yhteistyöalue, ja me tiedämme, niin kuin edustaja Östman sanoi, että Ruotsi on meidän toiseksi suurin vientimaamme. Totta kai edellytykset pärjätä hyvin näillä markkinoilla ovat paljon, paljon paremmat, jos ymmärtää ja voi myös puhua sitä kieltä, mikä niillä markkinoilla vallitsee. Se on aivan käsittämätöntä, että perussuomalaiset eivät voi tätä hyväksyä. Se on faktaa, ei mitään fiktiota. Tästä on myös selvityksiä aika paljon.

Mutta, arvoisa puhemies, tämä nyt ei liity tähän lakiesitykseen. Sen sijaan, edustaja Saarikko, olen teidän kanssanne toista mieltä siitä, missä tämä kipukohta on. Me olemme keskustelleet siitä pitkin päivää. Meillä on eri näkemykset tässä, ja valitettavaa on se, että hallitus on valinnut tämän tien eikä sitä parasta tietä, että oltaisiin valittu 12+1-malli plus että oltaisiin annettu myös alueille mahdollisuus päättää itse tulevista sairaalapäivystyksistä ja niin edelleen. On valitettavaa, että luullaan, että keskusjohtoinen valtio, joka ohjaa Helsingistä käsin, tietää parhaiten, miten palvelut pitää kansalaisille hoitaa. Minä kuulun niihin edustajiin, jotka edelleen uskovat alueisiin ja myös alueitten päättäjiin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, tästä eteenpäin käytettävien puheenvuorojen tulee kosketella edes tavalla taikka toisella terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain olennaista sisältöä. Niiltä osin kuin keskustelua käydään vain kielipolitiikasta, minä keskeytän keskustelun.

18.12 **Susanna Koski kok:** Arvoisa puhemies! Kieltämättä pohjalaisena ja huolimatta siitä, että olen hallituksen kansanedustaja, se, että Vaasan keskussairaala olisi saanut laajan päivystyksen statuksen lukuisten asiantuntijalausuntojen mukaisesti, olisi tuntunut oikeammalta lopputulokselta.

Joka tapauksessa tässä keskustelussa, joka nyt täällä salissa käydään, täytyy muistaa, että toki alueellinen elinkeinoelämä ja kielikysymys ovat todellisia asioita. Kuitenkin hallitus tällä esityksellä ja uudistuksella on vastuussa ja osoittaa halua tehdä uudistusta koko Suomeen. Hallitus on näillä esityksillään vastuussa siitä, että kaikkialla Suomessa ihmisillä on mahdollisuus saada hoitoa ja päästä hoidon pariin.

Siitä, että täällä ruvetaan käymään keskustelua ikään kuin tämmöisillä sosiaalidarvinistisilla argumenteilla, että vahvat selviytyköötmutta viis muista: nyt on tärkeää myös se, että rannikolla osoitetaan yhteistyökykyä myös jatkossa siinä, mitä tämän lain sisällöt tulevat käytännössä sen konkreettisen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon osalta tarkoittamaan.

18.14 **Joakim Strand r:** Arvoisa puhemies! Yhteistyötä tehdään joka päivä joka suuntaan. Vaasa vastaa noin puolen miljoonan ihmisen sydän- ja syöpähoidoista ja muusta, se on aivan luonnollista. En ymmärrä, miksi pitää ylhäältäpäin niin tarkasti, vanhanaikaisesti, kaikkea määritellä. Ehkä edustaja Koski voi tarkemmin avata, mitä tarkoitti tällä yhteistyöllä. Sitä tehdään joka päivä.

18.14 **Laura Huhtasaari ps:** Arvoisa puhemies! Kuten aikaisemmin sanoin, se on ihan totta, että joillekin jää se Musta Pekka käteen, ja edustaja Kosken argumentit, mitä hän tässä toi esille, olivat ihan hyviä, ja hänen kuuluukin ne tuoda esiin. Ihan hyvä, että tässä keskustelussa tämäkin puoli myös hallituspuolueelta tulee, että ymmärrämme vakavan tilanteen.

Mitä tulee edustaja Saarikkoon ja siihen, kuka saa puhua täällä ja mistä ja mihin kohtaan tarttua ja mitä argumentoida, niin edustaja Saarikko ei päätä, mitä Huhtasaari puhuu tai argumentoi tai kelpaako minun argumenttini, joten tämmöiset terveiset hänelle.

18.15 **Susanna Koski kok:** Arvoisa puhemies! Jotta kollegoillekin tämä tilanne rannikolta ikään kuin avautuisi, niin RKP on ylivoimaisesti suurin puolue Vaasan sairaanhoitopiirissä. Vaasa teki strategisen valinnan suuntautua Turun erva-alueeseen, jotta kielelliset oikeudet toteutuisivat. Näin ollen sitä yhteistyötä ja keskustelua on syytä käydä oman erva-alueensa sisällä eikä ainoastaan taittaa peistä muun maan kanssa. Uskon vahvasti, että kaikkialta rannikolta toimijoilta löytyy tahtoa luoda sellaiset edellytykset ja käytännöt, jotta myös vaasalaisilla ja pohjalaisilla on täydet oikeudet ja mahdollisuudet saada juuri sellaista hoitoa kuin tarvitsevat. Ja se on myös tämän lain sisällössä asetuksella, mikä koskee järjestämissopimusta. Se luo puitteet sille niitten käytäntöjen järjestämiselle.

18.16 **Joakim Strand r:** Arvoisa puhemies! THL:n eri mittauksissa Vaasan keskussairaala on jatkuvasti kahden kolmen kärkijoukossa, varsinkin mitä tulee potilasturvallisuuteen. Jos katsoo Sitran selvitystä, missä katsotaan etäisyyksiä, Vaasa on sijalla 5, selkeästi yksi näistä 12:sta. On totta, että suurilla puolueilla valitettavasti ei ole hirveästi kannatusta Vaasan seudulla. Tässä tapauksessa se minua itseäni kyllä harmittaa, koska tässä on ihan selkeä poliittinen lehmäkauppa valitettavasti taustalla. Itse en usko, että on Suomen edun mukaista lähteä tietoisesti heikentämään sellaista aluetta, joka tuo maahan enemmän miljardeja kuin kuluttaa. Sehän on positiivinen asia, että tänne tuodaan rahaa viennin kautta.

18.16 **Anna-Maja Henriksson r:** Arvoisa puhemies! Ymmärrän hyvin, että tämä on vaikea paikka edustaja Koskelle. Kokoomus ei ole tehnyt tämän asian eteen sitä, mitä vaasalaiset kokoomuslaiset olisivat toivoneet, ja se näkyy nyt tämän päivän lehdissä. Se näkyy ylipäänsä suurena, tavallaan voidaan myös sanoa, epäluottamuksena sille toiminnalle, koska nähdään, että teille ovat olleet tärkeämpiä nyt muut asiat eikä se, että Pohjanmaalla saataisiin paras mahdollinen ratkaisu aikaiseksi.

Yhteistyötä pitää tehdä joka suuntaan. Hyvä ratkaisu olisi ollut se, että sekä Seinäjoelle että Vaasaan olisi tullut laaja päivystys ja heitä olisi velvoitettu sitten tekemään sitä yhteistyötä. Se olisi ollut se paras ratkaisu. Siihen hallituksella olisi ollut mahdollisuus, mutta kokoomushan ei sitä halunnut, ei halunnut perussuomalaiset eikä keskustakaan.

18.17 **Susanna Koski kok:** Arvoisa puhemies! RKP:n kansanedustajille, kollegoille tiedoksi, että tämä ei ole maakuntavaltuuston kokous eikä tämä ole Vaasan kaupunginvaltuuston kokous eikä minkä muunkaan alueellisen toimielimen kokous vaan eduskunnan täysistunto, jossa päätetään koko Suomea koskevista asioista.

Muistutan, että kokoomus on saanut Vaasan vaalipiiristä vasta kesäkuussa tämän vuoden aikana ministerin, jonka vastuulla ovat sosiaali- ja terveyspolitiikkaan liittyvät kysymykset. Asiaa on kyllä hoidettu, kuten käytännöt ja muutokset osoittavat.

Erityisen hyvänä pidän myöskin tätä hallitusryhmien yksimielisesti esittämää ponsiehdotusta, joka on perustuslakivaliokunnan ja sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöjen mukainen. Se osoittaa sen, että mikäli asiat eivät toteudu vaaditulla tavalla, hallitus on velvoitettu ryhtymään välittömästi toimenpiteisiin.

18.18 **Joakim Strand r:** Arvoisa puhemies! Suomi on pieni maa, joka elää viennistä. Silloin on Suomen edun mukaista pitää huolta siitä, että ei tietoisesti ainakaan lähdetä kieltämään sellaisia alueita kehittämästä omia palveluitaan itse maahan tuomillaan rahoilla. En ymmärrä, miten numero 12 on isänmaan bkt:tä tärkeämpi.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.